

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
KOMUNIKĀCIJAS STUDIJU NODAĻA

**LATVIJAS NACIONĀLĀS BIBLIOTĒKAS CELTNIECĪBAS
PROBLEMĀTIKA LATVIEŠU VALODĀ
IZNĀKOŠOS LAIKRAKSTOS (2007)**

BAKALAURA DARBS

Autore: **Agnese Meiere**

Stud.apl. am05013

Darba vadītājs: lektors Rolands Tjarve

RĪGA 2008

ANOTĀCIJA

Bakalaura tēma ir „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecības problemātika latviešu valodā iznākošos laikrakstos (2007). Darba mērķis ir pētīt un analizēt publikācijas par Latvijas Nacionālās bibliotēkas jeb tautā sauktās *Gaismas pils* celtniecību četros latviešu valodā iznākošos preces izdevumos - laikrakstos „Diena”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Latvijas Avīze” un „Rīgas Balss”, pievēršot uzmanību tam, cik lielu uzmanību bibliotēkas celtniecībai veltījuši laikraksti, veidojot savu dienaskārtību, kā un vai atšķiras konkrētās tēmas atspoguļojums konkrētajos laikrakstos, kādi ir galvenie rakstu temati saistībā ar ēkas izveidi un kāda ir kopējā konkrēto preses izdevumu nostāja, atspoguļojot jautājumus par Nacionālo bibliotēku.

Bakalaura darba empīriskā un analītiskā daļa balstās uz pētījuma rezultātā iegūto informāciju. Pētījums izpaužas kā publikāciju analīze, to savstarpēja salīdzināšana, secinājumu izdarīšana. Ņemot vērā faktu, ka Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība ir nozīmīgs kultūras un izglītības veicināšanas projekts Latvijā, tas ir valstiski nozīmīgs notikums, autore uzskata par svarīgu noskaidrot, cik lielā mērā masu mediji (šajā gadījumā četri latviešu valodā iznākoši laikraksti) gada laikā savā dienaskārtībā ir iekļāvuši jautājumu par bibliotēkas celtniecību. Kā arī izpētīt, vai informācija bijusi epizodiska rakstura, vai mediji šai tēmai sekojoši līdzī nepārtraukti, par katrām izmaiņām un jaunumiem informējot sabiedrību. Veicot analīzi, autore pievērsīs uzmanību, kā un vai konkrētās tēmas atspoguļošanā laikrakstos atšķiras vai arī informācija un pasniegšanas veids ir vienāds.

Bakalaura darba mērķi – iepazīties ar atbilstošu akadēmisko literatūru (dienaskārtības teorija, kontentanalīze, ziņu atlases principi), balstoties uz iegūtajām teorētiskajām zināšanām noteikt pētījuma mērķus, veikt analītisko daļu jeb publikāciju analīzi, apkopt iegūtos datus un izdarīt secinājumus, ņemot vērā gan teorētisko, gan analītisko informācijas bāzi. Papildus iepazīties ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecības projekta attīstību līdz bakalaura izstrādes brīdim, hronoloģiski apkopt svarīgāko informāciju par ēkas izveidi, iepazīties ar iesaistītajām institūcijām, to lomu būvniecības procesā. Izdarīt secinājumus.

Pētījuma mērķi ir sekojoši – analizēt publikācijas, iepazīties ar to saturu, izteiksmes veidu, izprast rakstu galvenās tēmas, savstarpēji salīdzināt abos laikrakstos publicēto

informāciju, izdarīt secinājumus, atbildot uz pētījuma sākumā izvirzītajiem jautājumiem un izdarīt secinājumus.

Par pētījuma metodi autore, balstoties uz pētījuma mērķiem, izvēlējusies kontentanalīzi.

Izstrādājot bakalaura darba pētījuma daļu, **galveni rezultāti** ir sekojoši: 2007. gadā par tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība” laikrakstos kopā bijušas 60 publikācijas. Laikraksti galvenokārt iekļāvuši šo tēmu savā dienaskārtībā, pamatojoties uz kādu nozīmīgu lēmumu vai jauniem finanšu rādītājiem. Tēmas atspoguļojums laikrakstos ir visai atšķirīgs. Viskrasāk no pārējiem laikrakstiem atšķiras „Neatkarīgajā Rīta Avīzē” publicētie raksti par bibliotēkas jaunās ēkas būvniecību - laikraksts, atspoguļojot jaunumus, kas saistīti ar *Gaismas pili*, ir noskaņots visai negatīvi, pēc autores domām, pat ciniski. To pierāda asie publikāciju virsraksti un pasniegšanas veids, kas ir uzskatāms par negatīvu attiecībā pret ēkas celtniecību un ar to saistītajiem jautājumiem.

Darba noslēgumā tiek secināts, ka visi autores aplūkoti preces izdevumi 2007. gadā savā dienaskārtībā ir iekļāvuši tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecība”. Tēmas pasniegšanas veids laikrakstos atšķiras. Raksti ir epizodiska rakstura, proti, laikraksti ziņojuši par šo tēmu, pamatojoties uz kādiem jaunumiem un lēmumiem.

Bakalaura darbs **sastāv no četrām nodaļām**. Pirmajā nodaļā tiek aplūkota dienaskārtības teorija un ziņu atlases principi. Otrajā jeb metodoloģijas nodaļā tek aprakstīta pētījuma metodoloģija, proti, kontentanalīze. Trešajā nodaļā darba autore pievēršas pētījumam. Tiek analizētās publikācijas, izmantojot kontentanalīzi kā pētījuma metodi. Analīzes rezultātā iegūtie dati un secinājumi tiek atspoguļoti ceturtajā nodaļā (analītiskā), iegūtos rezultātus aplūkojot, balstoties uz darba pirmajā nodaļā iegūtu teorētisko bāzes informāciju. Darbam pievienots pielikums, kurā izvērstākā veidā apkopotas dažādas tabulas, diagrammas un cita veida informācija, kas apskatīta un iegūta darba gaitā.

Atslēgas vārdi: Latvijas Nacionālā bibliotēka; gaismas tīkls; preses dienas kārtība; ziņu atlases principi.

ANNOTATION

This Bachelor paper's theme is **“Problem issues in building of the National Library of Latvia reflected in newspapers of Year 2007 published in Latvian language”** The aim of this work is to research and analyze the published materials about the building of the National Library of Latvia or *The Castle of Light* as called by the people that are published in 4 newspapers in Latvian language – “Diena”, “Neatkarīgā Rīta avīze”, “Latvijas avīze” and “Rīgas balss”. This research studies how much attention do these newspapers pay to the building and what are the main themes of the articles, as well as what is the overall position of these newspapers in regard of the National Library project.

This paper's empirical and analytical part is based on the information acquired during the research. The research analyzes the articles, compares them and draws conclusions. Taking into consideration that building of the new National Library is a very important project for promoting culture and education and is of national importance, the author finds it very important to find out how much have the newspapers of Latvia (in this case 4 newspapers published in Latvian language) paid attention to this project over the last year. The author also wanted to investigate if this information has been presented episodically or the media have paid attention to it continuously informing the society about every change of the issue. During the analysis the author will research if the display of the information about this issue differs in the newspapers or not.

The aims of this paper are to get acquainted with the scholastic literature (agenda theory, content analysis, principles of news selection), determine the aims of the paper based on the research, create an analytical part or do the analysis of the publications, summarize all data and draw conclusions taking into consideration both – theoretical and analytical part. In addition the author wanted to get to know the process of the National Library project till the moment of the realization of this paper, summarize chronologically the most important information about the creation of the building, get acquainted with the institutions involved and their role in the building process, and to draw conclusions.

The aims of the research are to analyze the publications, investigate their contents, ways of expression, understand the main issues, compare the published

information and draw conclusions based on the questions set at the beginning of the research.

Based on the aims of the research, the author has chosen the content analysis as the research method.

When creating the analytical part, the following main conclusions were drawn: in year 2007 in the newspapers of Latvia, there have been 60 publications about the theme of this research. The newspapers have put it on agenda mainly on the basis of a new important decision or new financial indicators. The display of the theme in the newspapers is rather varied. Most of all it differs in “Neatkarīgā Rīta Avīze” – the newspaper displays the news connected with *The Castle of Light* in a rather negative way, the author even thinks it cynical. It is demonstrated by the particular titles and way of presentation of the publications that is considered negative in regard of the issues of the building.

At the end of the research it can be concluded that all the newspapers investigated by the author have included in their agenda of the year 2007 the theme about the building of the National Library. However, the way it is presented differs. The articles are of episodic character, meaning that this theme is discussed based on some novelty issues.

This Bachelor paper consists of four parts. The first part discusses the agenda theory and the principles of news selection. The second or methodology part discusses the methodology of the research – the content analysis. In the third part the author turns to the research. She analyzes publications using the content analysis method. The data and conclusions acquired as a result of the analysis are reflected in the fourth (analytical) part. The paper has an appendix containing in a more explicit way all different tables, diagrams and other information acquired in the course of the research.

Key words: National Library of Latvia; lightnet; agenda; principles of news selection.

SATURS

IEVADS.....	1
1. TEORĒTISKĀ DAĻA	4
1.1. Masu mediji. To loma mūsdienu sabiedrībā.....	4
1.2.1 Mediju ietekme. Realitātes veidošana.....	5
1.2.2. Masu mediju funkcijas	6
1.3. Masu mediju dienaskārtība.....	6
1.3.1 Dienaskārtības veidi.....	7
1.4. Ziņu atlasē principu.....	8
2. METODOLOĢIJA.....	10
2.1. Kontentanalīzes būtība un tās pielietojums.....	10
2.2. Kontentanalīzes veidi.....	11
2.3. Kontentanalīzes gaita.....	11
2.4. Jēdzienu un attieksmju kontentanalīze - to norises gaita.....	12
2.5. Izvirzītie pētījuma jautājumi.....	13
2.6. Kontentanalīzes kritēriji.....	15
3. PĒTNIECISKĀ DAĻA.....	16
3.1. <i>Gaismas pils</i> celtniecības projekta īss raksturojums. Tā attīstība līdz 2008. gada aprīļa mēnesim.....	16
3.2. 2007. gadā latviešu valodā iznākošo laikrakstu analīze.....	21
3.3. Laikraksta „Diena” publikāciju analīze par 2007. gadu.....	21
3.3.1. Rakstu intensivitāte pa mēnešiem.....	22
3.3.2. Rakstu autori.....	23
3.3.3. Rakstu galvenie informācijas avoti.....	23
3.3.4. Raksta galvenā tēma.....	24
3.3.5. Raksta uzbūve.....	25
3.3.6. Raksta mērķauditorija.....	25
3.3.7. Rakstā paustā attieksme pret LNB.....	26
3.4. Laikraksta „Neatkarīgā Rīta Avīze” publikāciju analīze par 2007. gadu.....	26
3.4.1. Rakstu intensivitāte pa mēnešiem.....	27
3.4.2. Rakstu autori.....	28
3.4.3. Rakstu galvenie informācijas avoti.....	28
3.4.4. Rakstu galvenās tēmas.....	29
3.4.5. Rakstu uzbūve.....	30
3.4.6. Raksta mērķauditorija.....	31
3.4.7. Rakstā paustā attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku.....	31
3.5. Laikraksta “Latvijas Avīze” publikāciju analīze par 2007. gadu.....	32
3.5.1. Rakstu intensivitāte pa mēnešiem.....	32
3.5.2. Rakstu autori.....	33
3.5.3. Rakstu galvenie informācijas avoti.....	33
3.5.4. Rakstu galvenās tēmas.....	34
3.5.5. Rakstu uzbūve.....	35
3.5.6. Raksta mērķauditorija.....	35
3.5.7. Rakstā paustā attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku.....	36
3.6. Laikraksta “Rīgas Balss” publikāciju analīze par 2007. gadu.....	36
3.6.1. Rakstu intensivitāte pa mēnešiem.....	36

3.6.2. Rakstu autori.....	37
3.6.3. Rakstu galvenie informācijas avoti.....	37
3.6.4. Rakstu galvenās tēmas.....	38
3.6.5. Rakstu uzbūve.....	39
3.6.6. Raksta mērķauditorija.....	39
3.6.7. Rakstā paustā attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku.....	40
4. ANALĪTISKĀ DAĻA.....	42
4.1. Kopējā rakstu intensivitāte pa mēnešiem.....	42
4.2. Rakstu autori.....	43
4.3. Rakstu galvenie informācijas avoti.....	44
4.4. Rakstu galvenās tēmas.....	45
4.5. Rakstu uzbūve.....	46
4.6. Rakstu mērķauditorija.....	47
4.7. Rakstos paustā attieksme pret LNB.....	47
BAKALAURA DARBA SECINĀJUMI.....	49
LITERATŪRAS SARAKSTS.....	50
PIELIKUMS	

APZĪMĒJUMU SARAKSTS

LNB –Latvijas Nacionālā bibliotēka

LNB projekts – Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekts

VVBIS – projekts „Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma”

BIS – Bibliotēku informācijas sistēma

LR – Latvijas Republika

MK – ministru kabinets

KM – Kultūras ministrija

JTB; v/a J3B – Valsts aģentūra Jaunie Trīs brāļi

NRA - Neatkarīgā Rīta Avīze

LA – Latvijas Avīze

GP – Gaismas pils

TV – televīzija

Utt. - un tā tālāk

Nr. – numurs

Skat. – skatīt

IEVADS

Bakalaura darba tēma ir „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecības problemātika latviešu valodā iznākošos laikrakstos (2007).” Tēmas izvēli un aktualitāti darba autore pamato ar to, ka šāda veida kultūras objekta projekts un izstrāde Latvijā ir unikāla un bibliotēkas celtniecība uzskatāma par valstiski svarīgu notikumu, sākot ar ideju, projekta izstrādi, līdz gatavai ēkai, ko kā kultūras, izglītības un komunikācijas vietu varēs izmantot visi Latvijas iedzīvotāji. Bibliotēka, kas sevī ietvers ne tikai grāmatu glabātuvi, kalps kā tūrisma objekts un, iespējams, viens no Latvijas kā valsts tēla atspoguļošanas elementiem. Jau kopš 1998. gada masu mediju un sabiedrības dienaskārtībā ir jautājums par jaunas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvniecību, kā arī par citiem ar bibliotēku saistītiem jautājumiem. Tieši 2007. gads, pēc autore domām, ir uzskatāms par svarīgu pagrieziena punktu, kad idejas, projekti un ieceres sāk praktiski īstenoties – zeme jaunās ēkas vajadzībām tiek atrasta, tiek risināti finansiāli jautājumi un tiek minēts, ka jaunās būves pamatakmens tiks zemē ielikts 2007. gada 18. novembrī. Tomēr tas tā nenotiek. Tāpēc, pēc autore domām, jo svarīgi noskaidrot, cik lielā mērā masu mediji iesaistās sabiedrības informēšanā par konkrēto tēmu, vai sabiedrībai tiek izskaidrots, kāpēc pamatakmens netika ielikts un kad to ir plānots izdarīt, kā arī sīkāk paskaidro jaunās ēkas uzbūvi, izskaidro arhitekta ieceri un sniedz sabiedrībai informāciju par visiem ar būvi saistītajiem jautājumiem un risinājumiem. Bibliotēkas jaunās ēkas valstisko nozīmi, pēc šī darba autore domām, pastiprina fakts, ka Latvijas Republikas Saeima 2003. gadā ir pieņēmusi „Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanas likumu”, kura 1. pants nosaka, ka *šī likuma mērķis ir nodrošināt LNB projekta īstenošanu, kas ietver bibliotēkas ēkas būvniecību, infrastruktūras izveidi informācijas pakalpojumu sniegšanai uzceltajā ēkā, bibliotēkas iekārtošanu un valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas izveidošanu*. Likums paredz, ka projekts īstenojams līdz 2012. gada 18. novembrim un tā izpildi laikā kontrolē speciāli izveidota Uzraudzības padome.¹

Bakalaura darba pētījumu daļa izpaudīsies kā četru latviešu valodā iznākošu laikrakstu publikāciju analīze. Autore analizēs šādus preses izdevumus – laikraksts „Diena”, laikraksts „Neatkarīgā Rīta Avīze”, kā arī laikraksti „Latvijas Avīze” un „Rīgas Balss”. Laika periods – 2007. gads. Pētījuma mērķi ir noskaidrot, cik lielu

¹Latvijas Republikas Saeima. (2003.g. 22. maijs). *Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanas likums*.

uzmanību laikraksti pievērsuši tēmai, iekļaujot savā dienaskārtībā jautājumus par Nacionālās bibliotēkas celtniecību. Pētījuma veikšanai kā pētījumu metode tiek izvēlēta kontentanalīze.

Sākot pētījumu, autore izvirza šādas **hipotēzes** - 1) laikraksti, veidojot savu dienaskārtību, reti tajā iekļauj jautājumus, kas saistīti ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecību. Tēma tiek atspoguļota tikai gadījumos, kad notikuši kādi politiski vai ekonomiski lēmumi. 2) Tēmas atspoguļošanas vieds un laikraksta paustā attieksme pret LNB jaunās ēkas būvniecību laikrakstos ir līdzīgs.

Pētījuma problēma – masu mediji pievērs uzmanību sabiedrībai svarīgiem jautājumiem epizodiski, tēmu atspoguļojot īsas ziņas un faktu materiālā, nevis objektīvā analīzē, rakstā izmantojot vismaz 3 – 4 viedokļus.

Pētījuma priekšmets – publikācijas 12 mēnešu garumā divos latviešu valodā iznākošos laikrakstos.

Pētījuma mērķi – noskaidrot, cik lielu uzmanību, veidojot dienaskārtību, masu mediji pievērs LNB jaunās ēkas celtniecībai un ar to saistītajiem jautājumiem.

Pētījuma uzdevumi – analizēt publikācijas laikrakstos laika periodā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim. Publikācijas analizēt, balstoties uz kontentanalīzi kā pētniecības metodi, izmantojot darba autores izstrādātos kontentanalīzes kritērijus. Salīdzināt iegūtos datus, apkopot rezultātus, izdarīt secinājumus, balstoties kā uz empīriskajiem datiem, tā uz teorētisko informāciju.

Darba teorētiskajā daļā autore pētīs dienaskārtības veidošanas teoriju, kā arī pētīs ziņu atlasē principus, ņemot par pamatu akadēmisko literatūru par minētajām tēmām.

Pētījuma lauks – laikraksti „Diena” , „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Rīgas Balss” un „Latvijas Avīze” (bez pielikumiem). Laika periods – 2007. gads.

Izpētes novitāte – 2007. gada 18. novembrī, pēc iepriekš teiktās informācijas plašsaziņas līdzekļos, vajadzēja ielikt bibliotēkas pamatakmeni, tomēr tas nenotika. Tāpēc, papildus analīzei, kā bibliotēkas celtniecība atspoguļota visa 2007. gada laikā, autore pievērsīs uzmanību tam, kā pēc 2007. gada novembra laikrakstos izskaidrota informācija, kāpēc pamatakmenis netika ielikts un kad sāksies ēkas celtniecība.

Pētniecības metode – kontentanalīze.

Praktiskie rezultāti - laikraksti 2007. gadā iekļāvuši savā dienaskārtībā jautājumu par LNB jaunās ēkas celtniecību. Tomēr informācija bijusi epizodiska rakstura, vairāk kā ziņu un faktu materiāls, nevis padziļināta analīze un atbilžu meklēšana, ar mērķi izskaidrot sabiedrībai notiekošo, sniedzot pēc iespējas daudzveidīgāku informāciju.

Laikrakstu nostādne pret ēkas celtniecību ir atšķirīga, kas izpaužas publikāciju saturā, sākot ar virsrakstiem un rakstā izmantotajiem informācijas avotiem. Pirmā hipotēze tiek pierādīta, savukārt otrā – *apgāzta*.

Bakalaura darbs **sastāv no četrām nodaļām**. Pirmajā nodaļā tiek aplūkota dienaskārtības teorija un ziņu atlasē principu. Otrajā jeb metodoloģijas nodaļā tiek aprakstīta pētījuma metodoloģija, proti, kontentanalīzes. Trešajā nodaļā darba autore pievēršas pētījumam. Tiek analizētas publikācijas, izmantojot kontentanalīzi kā pētījuma metodi. Analīzes rezultātā iegūtie dati un secinājumi tiek atspoguļoti ceturtajā nodaļā (analītiskā), iegūtos rezultātus aplūkojot, balstoties uz darba pirmajā nodaļā iegūtu teorētisko bāzes informāciju. Darbam pievienots pielikums.

1. TEORĒTISKĀ DAĻA

1.1. Masu mediji. To loma mūsdienu sabiedrībā

Masu medijiem ir būtiska indivīda viedokļa veidošanas procesā. Masu mediji sabiedrībai sniedz informāciju par visdažādākajām tēmām, sākot ar politiku un beidzot ar izklaidi. Pēdējā laikā tiek uzskatīts, ka masu mediji nav vairs ceturtā vara, bet gan jau pirmā un pati svarīgāka vara. Šādam uzskatam redzams zināms izskaidrojums, proti, mūsdienu informācijas bagātības laikā indivīds saņem tik daudz informācijas, ka tam kā sabiedrības pārstāvim ir grūti tajā orientēties, kur nu vēl būt klāt visos politiskos, ekonomiskos un cita veida notikumos. Tomēr sabiedrība vēlas zināt, kas notiek ne tikai kādā nozarē, bet arī visā valstī un pasaulē kopumā. Tāpēc indivīds izmanto masu medijus (laikraksti, internets, televīzija, radio), ar kuru palīdzību iespējams iegūt informāciju, būt klāt tur, kur nemaz nav būts. Šajā procesā liela loma ir masu medijiem un it īpaši žurnālistiem, kas uzskatāmi par vienu no lielākajiem spēlētājiem informācijas pasniegšanai sabiedrībai. Tomēr, pasaulē notiek tik daudz kas, ka, piemēram, laikraksts, kas iznāk katru dienu un ir vidēji 35 lpp. biezs, nevar pastāstīt sabiedrībai par visu un visiem izvērsti, atspoguļojot notikumu no dažādām pusēm, kas pēc žurnālistikas likumiem būtu tikai loģiski. Masu medijam ir noteikts formāts, mērķis, uzdevumi, īpašnieki, reklāmdevēji, kas visi kopā nosaka, par ko rakstīt, cik rakstīt un kā jautājumus pasniegt lasītājiem. Protams, nozīmīga loma ir paša žurnālista profesionālajām īpašībām, rakstura, nostājai. Konkurences apstākļos, kad masu medijs cīnās par savu vietu tirgū un cīnās par visvērtīgāko – savu lasītāju (preses gadījumā) – ir spiests atrast savu mērķauditoriju un sniegt tai to, ko tā vēlas un sagaida, jo pretējā gadījumā lasītājs var izvēlēties konkurējošu izdevumu. Viss iepriekš minētais nozīmē, ka masu mediji, veidojot savu dienaskārtību, veido to, par ko sabiedrībai domāt, publicējot ziņas un atspoguļojot notikumus. Kā teicis teorētiķis Larsons – masu mediji, publicējot ziņas, ietekmē to, ko cilvēki domā, ko savā starpā apspriež. Masu mediju izvēlēta dienaskārtība ietekmē sabiedrības, kā arī politisko dienaskārtību. Tomēr pastāv arī atgriezeniskā saite, proti, politiskā dienaskārtība ietekmē masu mediju dienaskārtību.² Sabiedrība, kā jau minēts iepriekš, spēj veidot masu mediju dienaskārtību, piemēram, sūtu uz laikrakstu savas vēstules, zvanot un

² Dearing, J. W., Rogers, E. M. (1996). *Communication Concepts, Agenda-Setting*. London: Thousand Oaks. P.2.

lūdzot izskaidrot vai atspoguļot kādu jautājumu. Rezumējot ir daudzi un dažādi cēloņi, kas ietekmē to, par ko masu mediji sabiedrībai ziņo un kā tas tiek darīts.

1.2.1 Masu mediju ietekme. Realitātes veidošana

Nav vairs šaubu par to, ka masu medijiem pieder apbrīnojama vara, jo viņu rokās ir informācija, kas nereti ir vairāk kā zelta vērtā. Iepriekš teikto apstiprina amerikāņu humorista Viļa Rodžera (Will Roger) sacītais, ka mēs zinām to, ko izlasām avīzēs.³ Žurnālisti (masu mediji) ne tikai izglīto, izklaidē un informē, bet arī „sargā”. Mediji pilda tā saukto sargsuņa lomu, būdami sabiedrības ausis un acis. Mediju viens no pamatuzdevumiem – kā sargsunim uzmanīt valstī notiekošos procesus, valdības, politiķu aktivitātes ar mērķi pamanīt un censties novērst nelikumības, lietas, kas nenotiek, kā vajadzētu un kas nesaskan ar sabiedrības interesēm.⁴ Masu mediji notiekošo (politikā, ekonomikā, sabiedrībā, kultūrā, utt.) atspoguļo, bet sabiedrība jeb indivīdu kopums to uztver par patiesību, par vienīgo realitāti.⁵ Tā ir masu mediju konstruētā realitāte. Realitātes cēloņi ir dažādi – gan ekonomiski, gan politiski. Par cēloni kalpo arī konkurence, mērķauditorija, reklāmdevēju intereses, žurnālista profesionalitāte utt. Mediji veido mūsu identitāti. Mediji ir tie, kas spēj ietekmēt ne tikai indivīda viedokli, domu gaitu, rīcību, bet medijiem ir spēks ietekmēt politiskos, sociālos un ekonomiskos procesus.⁶ Domājot par medijiem, vienmēr jāatceras, ka tiem pieder vara. Jebkuram tekstam, kas ir pamatā masu medijiem, (gan TV, radio, prese) piemīt liela vara.⁷

³Mccombs,M. (2004). *Setting the agenda. The mass media and publice opinion*. London: Sage Publications.P.2.

⁴ Rudin, R.; (2002). *An introduction to Journalism. Essenstial techniques and background knowledge*. London: Focal Press.P. 1. – 7.

⁵ Mccombs,M. (2004). *Setting the agenda. The mass media and publice opinion*. London: Sage Publications.P.2.

⁶ Berger, A.A.; (2003). *Media& Society. A critical perpective*. London: Roeman & Littlefield publishers.P.14.

⁷Turpat.

⁸Berger, A.A.; (2003). *Media& Society. A critical perpective*. London: Roeman & Littlefield publishers P. 121

1.2.2. Masu mediju funkcijas

Masu medijiem piemīt vairākas funkcijas. Mediji tiek uzskatīti ne tikai par informācijas nesēju un viedokļu veidotāju, bet arī par unikālu socializācijas līdzekli, kas parāda dominējošās sociālās normas, ideoloģijas, pārliecības, diskursus un vērtības.⁸

Pētnieks Deniss Makveils masu medijiem izvirza sekojošas funkcijas:

informēšana – mediji nodrošina informācijas nonākšanu līdz indivīdam, atspoguļojot gan notikumus sabiedrībā, gan pasaulē, ziņojot arī par varas attiecībām;

korelācija – masu mediji notikumus izskaidro, komentē un interpretē, nosaka prioritātes, vienprātības veidošana;

kontinuitāte – vērtību veidošana un saglabāšana;

izklaide – ar mērķi mazināt spriedzi;

mobilizācija – masu mediji iesaistās dažādās jomās, piemēram, politika, ekonomika, ar mērķi aizstāvēt sabiedrības intereses.⁹

1.3. Masu mediju dienaskārtība

Kā jau minēts iepriekš, masu medijiem piemīt vairākas funkcijas un ietekmes. Viena no visspilgtākajām ietekmēm ir tieši dienaskārtības veidošanas fenomēns, kura praktiskai pētniecībai veltīta šī bakalaura darba pētījuma daļa.

Ja kāds jautājums ir nonācis masu medija dienaskārtībā, tas nozīmē, ka pa šo jautājumu masu mediji ziņo (raksta).¹⁰

Dienaskārtības teorija radusies 20. gadsimta 50. gados. Slavena kļuvusi žurnālista Valtera Lipmana (Walter Lipman) frāze, ka masu mediji rada bildes cilvēku galvās, proti, ka cilvēks reaģē uz medija pasniegto informāciju – attēlu – kā patiesību.

⁸ Devereux, E., (2003). *Understanding the Media*. London: Sage Publications. P. 21

⁸ McQuail, D. (2005) *McQuail's Mass Communication Theory 5th edition*, London: Sage Publications, P. 95 – 96.

⁸ Dearing, J. W., Rogers, E. M. (1996). *Communication Concepts, Agenda-Setting*. London: Thousand Oaks. P.4.p.

⁸ Littlejohn, W.S.; (2002). *Theories of Human Communication. Seventh Edition*. New Mexico: Wadsworth. P.23

⁸ McCombs, M.E., Shaw, D. L. (1998). *The Agenda – Setting Function of Mass Media. In: Approaches to Media*. New York. P.153 – 163

¹¹ Masu medijiem piemīt vara kādu notikumu „izcelt” uz citu fona, par to pastiprināti rakstot, tostarp kādu citu ignorēt, par to nesniedzot sabiedrībai nekādas ziņas. Tas nozīmē, ka masu mediji ietekmē ne tik daudz, ko domāt, bet to, par ko domāt. ¹² Masu mediji, sniedzot informāciju sabiedrībai par kādu notikumu, palīdz tai orientēties konkrētajā situācijā un saprast notiekošo. Individīds, balstoties uz masu mediju atspoguļoto informāciju par kādu notikumu, izdara secinājumus, izveidojot savu viedokli un nostāju par šo konkrēto notikumu. ¹³ Tātad – notikums, kas nonāk masu mediju redzeslokā, proti, dienaskārtībā, automātiski nonāk arī sabiedrības dienaskārtībā.

Notikumi, kas nonāk, piemēram, avīžu ziņu lapās, ir atkarīgi no paša medija izvirzītajām prioritātēm (ko atspoguļo, kā atspoguļo, kam pievērš lielāku uzmanību), kā arī no citiem faktoriem, kā, piemēram, mediju rutīna, nodošanas termiņi, dažādi citi laika ierobežojumi, ziņu avoti, to pieejamība, organizācijas ietekme uz saturu, ārējā ietekme (lobiji). ¹⁴ Ņemot pat pamatu D. Makveila grāmatā *Communication models for the study of mass communications* attainoto shēmu, mediju saturu ietekmē – investori, īpašnieki, valdība, likumi, reklāmdevēji, pati auditorija, politiskais un sociālais spiediens, kā arī mediju iekšējā vide – masu medija izvirzītie mērķi, finansiālais stāvoklis. ¹⁵

1.3.1 Dienaskārtības veidi

Pastāv trīs dienaskārtības – mediju dienaskārtība, politiskā dienaskārtība un sabiedrības dienaskārtība. Šīs dienaskārtības savstarpēji mijiedarbojas. Politiskā

¹³ Mccombs, M. (2004). *Setting the agenda. The mass media and public opinion*. London: Sage Publications. P.53

¹⁴ Shoemaker P.J, Reese, S. D. (1996) *Mediating the message: theories of influences on mass media content*. 2 ed NY: White Plains, Longman. P.6. – 7.

¹⁵ McQuail, D. Windahl, S. (1993) *Communication models for the study of mass communications* 2 ed London: New York Longman Prentice Hall .P.161.

¹⁶ Dearing, J. W., Rogers, E. M. (1996). *Communication Concepts , Agenda-Setting*. London: Thousand Oaks. P.

dienaskārtība ietekmē masu mediju dienaskārtību un otrādi, masu mediju dienaskārtība ietekmē sabiedrības dienaskārtību.¹⁶

1.4. Ziņu atlases principi

Lai ziņa taptu par interesantu un sabiedrībai saistošu, tai jāatbilst vairākiem parametriem jeb **ziņu atlases principiem**, pēc kuriem vadās masu mediji – svarīgums, savlaicīgums, vienkāršība, pareģojamība, novitāte, nepārtrauktība, kompozīcija, tuvums un negatīvisms.¹⁷

R. Rudins izdalījis 11 ziņu pamatnosacījumus:

1. Regularitāte, biežums – notikumam jābūt *svaigam*.
2. Interesantums – 12 cilvēku nāve ceļu satiksmes negadījumā ir vairāk ziņu vērtā nekā 2 cilvēku bojā eja.
3. Skaidrība – jābūt skaidri saprotama, kas noticis.
4. Jēga – atspoguļojamajam notikumam jābūt saistītām ar konkrēto sabiedrību, kam ziņa domāta.
5. Tuvums.
6. Pēkšņs un neparasts notikums.
7. Nepārtrauktība – ziņai par kādu notikumu seko ziņas turpinājums.
8. Kompozīcija – ziņai jābūt loģiskai, viegli uztveramai.
9. Citāti – iesaistīto pušu viedokļi.
10. Visa centrā persona – ziņas pamatā cilvēks.
11. Negatīvisms – sliktas ziņas ir „vislabākās ziņas”.

17, Rudin, R. (2002) *An introduction to Journalism. Essential techniques and background knowledge*. London, Trevor Ibbotson. Focal Press, P. 6

SECINĀJUMI

Masu medijiem piemīt liela vara – tie ne tikai izglīto sabiedrību un izklaidē to, bet tie spēj ietekmēt mūs domāt par konkrētām tēmām. Sabiedrība diskutē, apspriež savā starpā to, ko izlasa plašsaziņas līdzekļos, tostarp drukātajā presei. Notiek atgriezeniska darbība – politiskā dienaskārtība ietekmē mediju dienaskārtību, savukārt mediju dienaskārtība ietekmē mūsu, sabiedrības, dienaskārtību. Mums nenosaka, ko domāt, bet pasaka, par ko domāt, un ievirza, kā to darīt – pret kādu jautājumu izturēties pozitīvi, negatīvi vai neitrāli. Dienaskārtības fenomenu reālajā dzīvē darba autore pētīs, analizējot četru laikrakstu publikācijas turpmākajās nodaļās.

2. METODOLOĢIJA

Lai sekmīgi realizētu bakalaura darba empīrisko daļu, autore izmanto kontentanalīzes metodi, ar kuras palīdzību tiks analizētas publikācijas laikrakstu „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” numurus 2007. gadā. Kontentanalīze, kas ir komunikācijas satura pētīšana un sistemātiska analīze, šī darba ietvaros tiek izvēlēta kā pētījuma metode, jo, to izmantojot, var atbildēt uz pētījuma sākumā izvirzītajiem jautājumiem. Kontentanalīze tiek definēta kā pētniecības metode, kas izmanto procedūru kopumu, lai izdarītu drošus slēdzienus par tekstu. Šie slēdzieni var būt gan par pašu ziņu, gan par tās sūtītājiem, gan par ziņas auditoriju.¹⁸ Kontentanalīze šī bakalaura darba empīriskajā daļā tiek izmantota arī tāpēc, ka tā uzskatāma par objektīvu un sistemātisku pētījuma metodi¹⁹, kas, pēc autores domām, atbilst šī bakalaura darba mērķim.

2.1. Kontentanalīzes būtība un tās pielietojums

Kontentanalīze ir metode, ar kuras palīdzību tiek rastas pētnieka atbildes par pētāmā jautājuma saturu.²⁰ Kontentanalīze kā pētniecības metode tiek izmantota, lai noteiktu vārdu vai jēdzienu klātbūtni kādā teksta materiālā. Pētnieks analizē un nosaka jēdzienu daudzumu, nozīmes un vārdu un jēdzienu savstarpējās attiecības, vēlāk izdarot secinājumus. Šie teksti var būt gan grāmatas, esejas, intervijas, runu atšifrējumi diskusijas, gan laikrakstu publikācijas utt. Lai analizētu teksta materiālu, pētnieks to iedala atsevišķās kategorijās vai kritērijos, pēc kuriem tas tiek analizēts.²¹

¹⁸ Weber, R. (1990). *Basic Content Analysis*. London: Sage Publications. P.9.

¹⁹ Berger, A. A., (2000). *Media and Communication Research Method: an Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. London: Sage Publications. P.174

²⁰ Riffe, D., Lacy, S., Fico, F.G. (2000). *Analyzing media messages using Quantitative Content analysis in Research*. London, Lawrence Erlbaum associates publishers. P.9.

²¹ <http://writing.colostate.edu/guides/research/content/>. Skatīts 01.05.2008. Plkst. 12:00.

2.2. Kontentanalīzes veidi

Kontentanalīze kā pētījumu metode tiek izmantota, sākot ar 1952. gadā B. Berelsona izdoto publikāciju „*Content analysis in communication research*”. Vēlāk Kerlijs (Carley) izdalīja divas kontentanalīzes kategorijas, proti, *jēdzienu* kontentanalīze (pielieto, lai noskaidrotu kāda vārda vai jēdziena pieminēšanas kvantitatīvo skaitu) un *attieksmju* kontentanalīze (pievēršas jēdzienu nozīmju pētīšanai tekstā).²² Šī bakalaura darba pētījumā autore izmantos abus iepriekš minētos kontentanalīzes veidus – ar *jēdzienu* kontentanalīzes palīdzību tiks noskaidrots, cik skaitliski daudz laikrakstu pievērš uzmanību konkrētās tēmas un ar to saistīto jautājumu un problēmu atspoguļošanā. Tostarp ar *attieksmju* kontentanalīzes palīdzību autore pētīs, kā tiek atspoguļota tēma Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecība laikrakstos „Diena”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Latvijas Avīze” un „Rīgas Balss”.

2.3. Kontentanalīzes gaita

Lai gan dažādos akadēmiskajos avotos un literatūrā atšķiras autoru skatījums uz kontentanalīzes kā pētījuma metodes posmu raksturojumu, galvenās tās daļas jeb etapi neatšķiras. Proti, komunikācijas zinātnes teorētiķu ieteiktais kontentanalīzes pielietošanas process un gaita pētījuma veicējām jeb pētniekam ir šāda:

- 1) pētniekam jānosaka **pētāmais lauks** – kas tiks pētīts, kāpēc, ar kādu mērķi. Tiek noteikti pētījuma jautājumi un izvirzīta hipotēze;
- 2) koncepcijas izstrāde: pētnieks nosaka, kādi **mainīgie lielumi** tiks pētīti ar kontentanalīzes palīdzību;
- 3) robežu noteikšana - pētnieks izvēlas, **cik plašs būs pētāmais lauks**, proti, vai tiks pētīti vārdi, ziņas, teikumi, attēli, utt.;
- 4) pētnieks izvēlas pētīšanas metodi – **datus apstrādāt** ar roku vai ar datora palīdzību (tas nereti saistīts ar pētāmā lauka plašumu);
- 5) pētnieks **pārliecinās**, vai izvēlētajā metode 4. posmā ir vispiemērotākā konkrētajam pētījumam;
- 6) veicot analīzi, pētnieks **pārliecinās**, vai pētījuma gaita un metodes atbilst pētījuma izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem;

²² <http://writing.colostate.edu/guides/research/content/> Skatīts 01.05.2008. Plkst. 12:00.

- 7) datu kodēšana/**apstrāde** (tiek ieteikts izvēlēties divus pētņiekus – datu apstrādātājus, jo tādejādi palielinās objektivitāte);
- 8) beigu **pārbaude** – pētņieks vēltreiz pārļiecinās, vai analīzes gaita ir noritējusi precīzi;
- 9) datu **kopanalīze**, datu apstrāde tabulās vai kādā citā pētņiekam pieņemamā veidā.²³

Kā kontentanalīzes beigu fāze tiek uzskatīta rezultātu apkopošana un secinājumu izdarīšana.²⁴ Kontentanalīzes kritērijus, pēc kuriem autore vadījusies, veidojot pētījuma daļu, skatīt pielikumā nr.

2.4. Jēdzienu un attieksmju kontentanalīze - to norises gaita

Kā jau minēts iepriekš, autore, veicot pētījumu, izmantos abus iepriekš nosauktos kontentanalīzes apakš tipus, proti, *jēdzienu* un *attieksmju* kontentanalīzi. Pirmajā gadījumā uzmanību pievērsot kvantitatīvu datu iegūšanai (publikāciju skaits katrā laikrakstā atsevišķi, publikāciju kopskaits abos dienas izdevumos gada laikā; publikāciju intensivitāti pa mēnešiem;), tad, uzmanību pievērsot *attieksmju* kontentanalīzes pamatmērķim, autore pētīs, kāda ir abu laikrakstu nostāja, atspoguļojot tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecība”, vai un kā laikraksti to iekļauj savā dienaskārtībā, kādas ir publikācijas pamattēma un raksta mērķis, kāda ir žurnālista individuālā attieksme, ziņojot par šo tēmu. Izmantojot šos divus kontentanalīzes tipus, pati kontentanalīzes gaita nemainās. *Jēdzienu* kontentanalīze nozīmē, ka pētņieks, sākot pētījumu, nosaka tos vārdus, jēdzienus vai vārdu savienojumus, kuriem pievērsīs uzmanību, tos meklējot pētāmajā laukā (šajā gadījumā – publikācijās), šos jēdzienus iedalot kategorijās, kā arī izlemj, kā rīkoties gadījumā, ja pētāmajā tekstā atrasts tāds jēdziens, kas neatbilst nevienai no kategorijām (pastāv divas izvēles – ignorēt „svešo” terminu vai izveidot jaunu kategoriju, piemēram, nosaucot to „citi jēdzieni”). Savukārt, veicot *attieksmju* kontentanalīzi, pētņieks nosaka attieksmju veidus, kādus meklēs pētāmajā laukā (

²³ Neuendorf K.A. (2002). *The Content Analysis Guidebook*; London: Sage Publications; P.25.

²⁴ McQuail, D. (2000) *McQuail's Mass Communication Theory* 4th ed. London: Sage Publications, P. 326

pozitīva/ negatīva; kāda attieksme pētniekam kā lasītājam pēc publikācijas izlasīšanas).²⁵

2.5. Izvirzītie pētījuma jautājumi

Lai sekmīgi veiktu bakalaura darba pētījuma daļu, autore izvirza pētījuma jautājumus, uz kuriem tiks rastas atbildes, izmantojot iepriekš aprakstīto kontentanalīzi kā pētījuma metodi. Publikāciju analīzes pamatjautājumi ir sekojoši:

- 1. Vai 2007. gadā laikraksti „Diena”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Latvijas Avīze” un laikraksts „Rīgas Balss”, veidojot savu dienaskārtību, tajā ir iekļāvuši tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecība”? Atbilde uz pirmo izvirzīto pētījuma jautājumu tiek rasta, izskatot gada laikā visos augstāk minētajos plašsaziņas līdzekļos publicētos rakstus, ar mērķi skaitliski noteikt, cik no laikrakstos ievietotajām publikācijām ir par Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecību jeb *Gaismas pils* izveidi. Šīs publikācijas tiek izdalītas, saskaitītas, izlasītas un izanalizētas, lai tālāk spētu atbildēt uz nākošajiem pētījuma jautājumiem.**
- 2. Vai un kā atšķiras publikāciju biežums laikrakstos „Diena”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Latvijas Avīze” un „Rīgas Balss”? Atbilde tiek rasta, atsevišķi izdalot katrā laikrakstā gada laikā publicētos rakstus, tos sagrupējot pa mēnešiem. Pēc tam iegūtie dati tiek savstarpēji salīdzināti, lai noteiktu, vai un kā tad kā atšķiras tēmas apskates intensitāte laikrakstos.**
- 3. Vai un kā atšķiras publikāciju saturs laikrakstos „Diena”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Latvijas Avīze” un „Rīgas Balss”? Pēc šī darba autores domām, atrast atbildi uz šo jautājumu ir īpaši svarīgi, jo, vēlreiz apskatot bakalaura darba mērķus, tā tēmu, ir nozīmīgi saprast, vai rakstu saturs par Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecību konkrētajos četros plašsaziņas līdzekļos ir vienāds vai arī tēmas pasniegšanas veids, proti, publikāciju saturs, medijos tomēr atšķiras. Lai atbildētu uz šo izvirzīto**

²⁵ <http://writing.colostate.edu/guides/research/content/com2b2.cfm>. Skatīts 01.05.2008. Plkst. 12:00.

jautājumu, publikācijas tiek izlasītas un tiek izsecināts, kāda ir galvenā raksta tēma, kāds ir raksta mērķis – vai tikai informēt sabiedrību par kādu būtisku un aktuālu lēmumu vai notikumu pagriezieni, vai arī mērķis ir padziļināta kāda jautājuma, kas skar *Gaismas pils* celtniecību, izpēte.

4. **Kādas ir galvenās publikāciju tēmas?** Atbilde tiek rasta, izpētot, kādi jautājumi gada laikā publikācijas par LNB skarti – vai laikraksti rakstījuši tikai par *Gaismas pils* ēkas projektu, tā virzību, vai arī uzmanības centrā bijuši citi jautājumi – *Gaismas tīkla* izveide, LNB projekti kopumā utt. Tiek pētīts, par kuriem jautājumiem laikraksti rakstījuši vairāk un par kuriem mazāk vai vispār nav rakstījuši.

5. **Kādi informācijas avoti izmantoti, rakstot par šo tēmu?** Tiek pētīts, vai publikācijās tiek izmantoti tikai institūciju speciālistu viedokļi un fakti (valsts republikas ministrijas, valsts izveidotas aģentūras), vai arī rakstos tiek uzklautāti iesaistītie arhitekti, projektu autori, tehniskie darbinieki, kā arī vai tiek uzklautāts sabiedrības viedoklis.

6. **Kāda ir laikrakstā publicētā raksta attieksme pret LNB (pozitīva/negatīva/ neitrāla)?** Autore pēta, vai publikācijā paustā attieksme pret *Gaismas pili* ir pozitīva, negatīva, vai arī tā ir neitrāla. Tiek pētīts, vai rakstos projekts tiek slavināts, minēti dažādi pozitīvi piemēri, kā šī ēka nesīs labumu visai Latvijas tautai, vai gluži pretēji – projekts nav nepieciešams un *Gaismas pils* izveide valstij nesīs tikai materiālus zaudējumus.

Balstoties uz šiem autores izvirzītajiem pētījuma jautājumiem, tiek veikta bakalaura darba empīriskā daļa, proti, publikāciju analīze. Tās noslēgumā tiek iegūti skaitliski rezultāti un izdarīti secinājumi.

2.6. Kontentanalīzes kritēriji

Veicot pētījumu, autore izvirza šādus kontentanalīzes kritērijus:

1. **vispārējā informācija par laikrakstu** (jāatzīmē, ka laikraksti tiks analizēti atsevišķi, tomēr darba analītiskajā daļā iegūtie dati un atziņas tiks salīdzinātas, izdarot kopējus secinājumus):
 - a. laikraksta nosaukums;
 - b. raksta nosaukums;
 - c. raksta publicēšanas datums;
 - d. raksta publicēšanas lapaspuse;
 - e. raksta autors/autori;
2. **raksta informācijas avoti**:
 - a. valsts iestādes amatpersona (ministrs, padomnieks, valsts aģentūras atbildīgās personas, preses sekretāri);
 - b. politiķi;
 - c. arhitekti; tehniskie darbinieki;
 - d. nevalstiskas organizācijas pārstāvji;
 - e. Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbildīgi darbinieki;
 - f. indivīds kā sabiedrības loceklis;
3. **raksta galvenā tēma**:
 - a. ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecību saistītie jautājumi (ēkas projekts; tās izpilde);
 - b. politiskie un ekonomiskie procesi;
 - c. jautājumi, kas saistīti ar ēkas celtniecību (ģeodēziskā izpēte, vietas novērtējums, infrastruktūras jautājumi);
 - d. sabiedrības viedoklis, uzskati par ēkas celtniecību
 - e. cita tēma;
5. **raksta uzbūve**:
 - f. materiāls ir tikai īsa ziņa, faktu apkopojums;
 - g. raksts kā kādas problēmas vai jautājuma cēloņu un seku konstatācija;
 - h. raksts kā vēstule/ atbildes vēstule/ paziņojums
 - i. cits;
4. **raksta mērķauditorija**:
 - a. sabiedrība;

- b. politiķi;
 - c. kādas institūcijas (valsts aģentūras, sabiedriskas organizācijas);
 - d. cits;
5. **rakstā paustā attieksme pret LNB jaunās ēkas celtniecību:**
- a. izteikti pozitīva (celtniecību atbalstoša);
 - b. izteikti negatīva (pret celtniecību);
 - c. neitrāla.

Papildus, analizējot rakstus, tiek pievērsta uzmanība, vai publikācijās skartajiem jautājumiem seko turpinājums – vai mediji nākamajos laikrakstu numuros turpina iesākto tēmu, seko notikumu virzībai un par to ziņo sabiedrībai vai arī ne (raksti ir epizodiska rakstura, tiek skarts kāds aktuāls jautājums, kuram turpmāk uzmanība netiek veltīta, līdz atkal notiek kaut kas aktuāls un īpašs). Tāpat tiek pētīts, vai publikācija aicina sabiedrību vai arī valsts sektoru (politiķi, atbildīgu institūciju vadība) rīkoties (atbalstīt, parakstoties par LNB projekta turpmāku virzību, pieņemt kādus sasītošus lēmumus, meklēt finanses sekmīgai projekta virzībai utt).

SECINĀJUMI

Kontentanalīze ir viena no pētījuma metodēm, ar kuras palīdzību iespējams iegūt skaitliskus datus, rezultātu iegūšanai un secinājumu izdarīšanai. Ņemot vērā šī bakalaura darba mērķus un autores izvirzītos uzdevumus, tieši kontentanalīze kā pētniecības metode tiek izvēlēta, lai analizētu četru laikrakstu publikācijas un atbildētu uz pētījuma jautājumiem.

Lai veiksmīgi pielietotu konkrētu pētījuma metodi, tiek izvēlēti kontentanalīzes kritēriji un izpētīta teorētiskajā literatūrā aprakstītā vēlamā kontentanalīzes pielietojuma gaita.

3. PĒTNIECISKĀ DAĻA

3.1. *Gaismas pils* celtniecības projekta īss raksturojums. Tā attīstība līdz 2008. gada aprīļa mēnesim

Celtniecība.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) projekts pēdējos divos gados no mutvārdu ir kļuvis par reālu celtniecības projektu.

Tiek plānots, ka Nacionālās bibliotēkas ēkas **būvniecību** varētu sākt **2008. gada 2.ceturksnī**, liekot jaunās būves pamatakmeni, bet **2012. gadā** – ēka būs atvērta apmeklētājiem.

(2008. gada 14. maijā tika parakstīts būvdarbu veikšanas līgums starp valsts aģentūru *Jaunie trīs brāļi* un Nacionālo būvkompaniju apvienību; projekta izmaksas - **114, 6 miljoni latu (135,2 miljoni latu, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli).**)

Arhitekts.

Bibliotēkas projekta autors – arhitekts **G. Birkerts**. Kopā arhitekts uzprojektējis 18 bibliotēkas visā pasaulē.

Projekta realizācija.

Projekts top ciešā sadarbībā ar tā partneri Latvijā - **Modra Ģelža arhitektu biroju**, kā arī **ar LNB darbiniekiem**, pētot bibliotēkas vajadzības un tulkojot tās telpu, līniju un ciparu valodā.

Izstrādāts apjomīgs **tehniskais projekts**, atrisināti visi īpašumtiesību jautājumi bibliotēkas ēkas teritorijā, tai skaitā, **izmaksātas kompensācijas** bijušajiem zemju vai nojaucamo ēku īpašniekiem, izmitinātas **35 ģimenes**, kas irēja dzīvokļus nojaucamajās mājās, **demontētas 8 ēkas**, to vidū arī ēka Uzvaras bulvārī 2, kuras arhitektoniski vērtīgās detaļas ir saglabātas un tiks iestrādātas laukumā pie bibliotēkas. Būvlaukums pašlaik ir pilnībā sagatavots, un pāris mēnešu laikā tajā strādās celtnieki.

Eksperti.

Projektu ir izvērtējuši UNESCO aicināti starptautiski eksperti – arhitekti. Šīs Eiropas mēroga autoritātes austriešu arhitekta Jana Meisnera vadībā vairākas nedēļas pētīja

projektu, kā rezultātā LNB jaunās ēkas projekts saņēma **ļoti augstu ekspertu vērtējumu**, tostarp arī par tā atbilstību starptautiskajiem bibliotēku standartiem.

Gaismas pils.

LNB projekts ietver ne tikai bibliotēkas ēku, bet arī tehnisko telpu, garāžu, pazemes autostāvvietu, tiltiņa – pārejas uz krastmalu, kā arī apakšzemes pārejas zem Uzvaras bulvāra būvniecību un Mūkusalas ielas rekonstrukciju.

Jaunajā LNB ēkā būs vairāk nekā **1000 lasītāju vietu**, ļaujot dienā apkalpot trīs tūkstošus lasītāju. Aptuveni **350 tūkstoši krājuma vienību** būs izvietoti brīvā pieejā bibliotēkas lasītavās, pārējais krājums - kopumā ap **6 miljoniem vienību** - glabāsies bibliotēkas slēgtajās krātuvēs un lasītājiem tiks piegādāts pēc pieprasījuma. Tāpat bibliotēkas ēkā būs visas pasaules informācijas resursi, nodrošinot visplašākās iespējas katram bibliotēkas apmeklētājam, tostarp arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Publiskajā zonā ēkas apakšējos stāvos atradīsies Latviešu grāmatniecības muzeja ekspozīcija un izstāžu zāles, konferenču un nodarbību telpas. Turklāt zinātnisko darbu autoriem un studentiem nepietrūks tās vienas izšķirošās stundas vai nakts iesākta darba pabeigšanai, jo bibliotēkā būs noteikta zona, kurā apmeklētājus apkalpos **24 stundas diennaktī**.

Ēka veidota **piramīdas formā** un katrs nākamais stāvs platības ziņā ir mazāks par iepriekšējo, nodaļu izvietojums pa stāviem plānots tā, lai visvairāk apmeklētās nodaļas atrastos zemākos stāvos.

Finanses.

No 2003. līdz 2006. gadam LNB projektam piešķirti **14,7 miljoni latu**, tostarp no "Latvijas Kuģniecības" privatizācijas līdzekļiem un Latvijas Bankas maksājumiem budžetā par valsts kapitāla izmantošanu. No šiem līdzekļiem līdz šim finansēta gan LNB ēkas būvniecības projekta īstenošana, gan Gaismas tīkla ieviešana, ko veic valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas". Šī summa veido ap **12-13% no kopējām plānotajām projekta izmaksām**.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvdarbu kopējās izmaksas un tuvākajos gados nepieciešamā naudas plūsma būs precīzi zināma tad, kad konkursā tiks izraudzīts būvdarbu veicējs, taču provizoriskie aprēķini liecina, ka „Gaismas pils” uzbūvēšanai nepieciešami **130-140 miljoni latu**.

Valsts aģentūra „Jaunie „Trīs brāļi”” un Kultūras ministrija ir kategoriski **noraidījušas** plānu bibliotēkas būvniecību finansēt ar **aizņēmuma palīdzību**, jo tas

projektu ievērojami sadārdzina, turklāt arī simboliski šādu nacionālas nozīmes celtni nedrīkst būvēt „uz parāda”.

Lai nodrošinātu finansējumu Latvijas Nacionālās bibliotēkas būvniecībai, valdība ir aicināta lemt par daļas „Lattelekom” privatizācijā iegūtās naudas novirzīšanu „Gaismas pils” projektam.

Iespējamā pelna.

Objekts savas uzturēšanas izmaksas, neskaitot algas, jaunu grāmatu un datu bāzu iegādi, spēs segt pats, jo pelnīs no konferenču zāļu īres, autostāvvietām, restorāniem utt.

Gaismas tīkls.

Nacionālās bibliotēkas projekta sastāvdaļa ir Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma jeb Gaismas tīkls. Tā ieviešanu nodrošina valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas". Gaismas tīklā tiek apvienotas aptuveni **2000 bibliotēkas** visā Latvijā, iepērkot tām jaunu datortehniku, ierīkojot interneta pieslēgumus un izveidojot tādu informācijas sistēmu, lai ikvienas bibliotēkas apmeklētājs varētu brīvi meklēt viņu interesējošo informāciju pārējās Latvijas bibliotēkās, kā arī pasūtīt un saņemt nepieciešamās grāmatas un citus iespieddarbus sava pagasta vai pilsētas bibliotēkā.

Papildus.

Jaunā Nacionālā bibliotēka kļūs par tehnoloģisko un informatīvo centru visām citām bibliotēkām valstī. Līdz ar to bibliotēkas klienti būs ne tikai Gaismas pils apmeklētāji, bet arī visi pārējie valsts iedzīvotāji, kas izmanto bibliotēku pakalpojumus. Pateicoties jaunai modernai ēkai, bibliotēka spēs piedāvāt augstākas kvalitātes pakalpojumus un piesaistīt jaunus lietotājus.

Veiksmīga jaunās ēkas pabeigšana rada pozitīvas cerības uzņēmēju aprindās, savukārt iespaidīgā ēka, kuru projektējis pasauleslavens arhitekts un kura izceļas galvaspilsētas ainavā, piesaistīs vairāk tūristu Rīgai un Latvijai. Protams, liela celtniecības projekta īstenošana ar vietējās vadības palīdzību neapšaubāmi veicinās uzticību Latvijas tautsaimniecības jaudai un spējām.

No piecām Skandināvijas valstīm jaunas nacionālo bibliotēku ēkas ir Norvēģijā un Islandē, bet Dānijā, Zviedrijā un Somijā ir būtiski paplašinātas jau esošās. Igaunijā

astoņdesmitajos gados uzbūvēta jauna bibliotēka, Lietuvā paplašināta vecā celtne. Latvija joprojām ir vienīgā, kurā Nacionālā bibliotēka neatbilst mūsdienu prasībām.

Lai nodrošinātu augstāko līmeni bibliotekāru darbam, A.Vilks arī panācis, ka LU Bibliotēkzinātnes katedrā patlaban zināšanas apgūst jaunieši, kuri strādās jaunajā LNB ēkā un kuriem būs jāprot apvienot un pasniegt tradicionālie bibliotēku pakalpojumi mūsdienīgā, aktuālā veidā.

3.2. 2007. gadā latviešu valodā iznākošo laikrakstu analīze

Lai atbildētu uz iepriekšējās nodaļās izvirzītajiem pētījuma jautājumiem, pielietotu iepriekš gūtās teorētiskās zināšanas, veiktu bakalaura darba pētniecisko daļu, tiek realizēta četru laikrakstu publikāciju analīze. Katrs laikraksts tiek analizēts atsevišķi, meklējot atbildes uz izvirzītajiem jautājumiem. Raksti tiek pētīti, izmantojot autores izvirzītos kontentanalīzes kā pētījumu metodes noteiktos kritērijus, kas jau apskatīti iepriekšējā nodaļā.

3.3. Laikraksta „Diena” publikāciju analīze par 2007. gadu

Izanalizējot laikrakstā „Diena” 2007. gadā publicētos rakstus, autore secina, ka 2007. gadā laikraksta dienaskārtībā bijusi iekļauta tēma „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecība”. Kopumā 2007. gadā laikrakstā Latvijas Nacionālā bibliotēka pieminēta 114 reizes²⁶, no tām 23 publikācijās LNB un ar to saistītie jautājumi ir raksta galvenā tēma. Raksti definējami kā epizodiska rakstura, proti, laikraksts par Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecību sabiedrībai ziņo tad, kad notikšu kādi svarīgi lēmumi, saistībā ar *Gaismas pili* vai LNB projektiem kopumā.

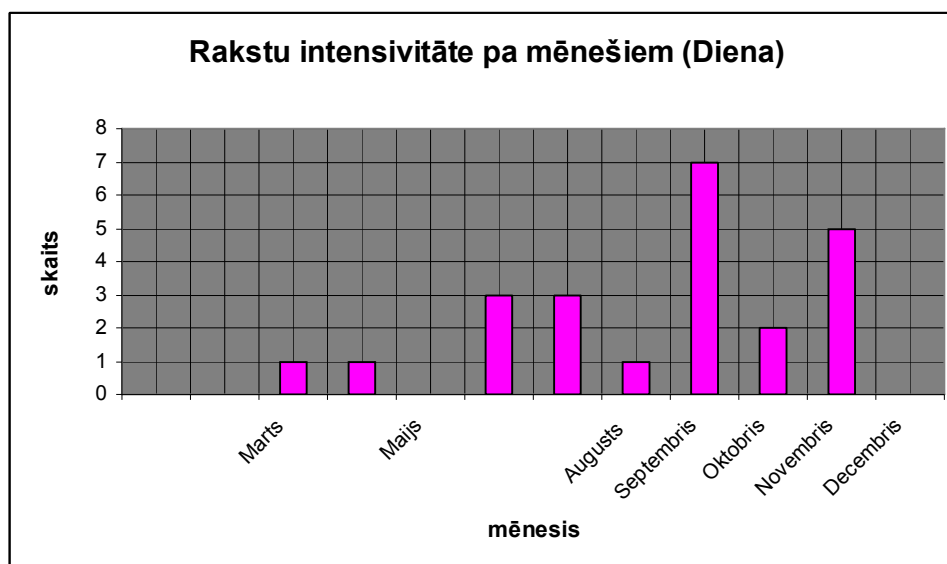
²⁶ Valsts aģentūras *Jaunie trīs brāļi* sniegtā informācija – ziņu aģentūras LETA veiktais preses monitorings, 2007. gads – janvāris līdz decembris.

3.3.1. Rakstu intensivitāte

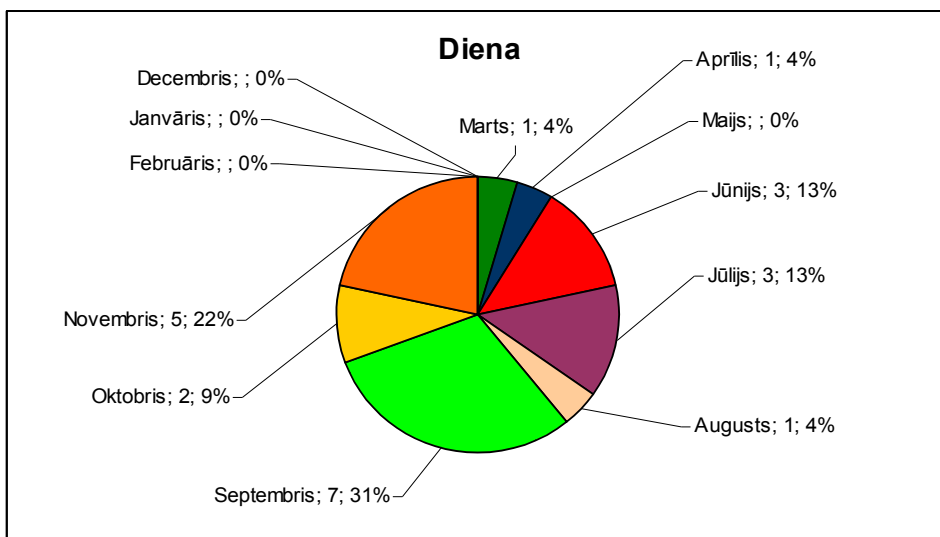
Visvairāk publikāciju laikrakstā „Diena” 2007. gadā bijušas septembra mēnesī – 7 raksti (31% no visiem gada laikā publicētajiem rakstiem), kuru galvenā tēma ir bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība. Izvērtējot minētos septiņus rakstus, autore secina, ka visos tajos galvenā aplūkojamā tēma ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas *Gaismas pils* celtniecības izmaksām. Šis jautājums minētajā laika posmā ir bijis aktuāls, jo oktobra mēnesī sabiedrībā saasinājās jebkādas diskusijas, kas skar valsts finanšu lietas, tostarp arī nākošā gada budžets. Līdz ar to visi jautājumi, kas saistīti ar budžeta līdzekļu izmantošanu – gan iepriekšējā gada, gan arī plānojamā 2008.gada- ir bijuši ļoti nozīmīgi. Nevar arī ignorēt pērnā gada vienu no aktuālākajiem iekšpolitikas jautājumiem, proti, cīņu pret inflāciju.

Tad seko novembra mēnesis – 5 raksti (22%). Tas ir izskaidrojams ar plāniem novembrī ielikt pamatakmeni un pēc tam saistīto ažiotažu, ka pamatakmeni tomēr neieliks. Pa trijiem rakstiem ir jūnijā un jūlijā. Oktobrī – divi raksti. Pa vienai publikācijai martā, aprīlī un augustā. Savukārt janvāra, februāra, maija un decembra mēnešos laikraksts nav publicējis nevienu rakstu saistībā ar *Gaismas pili*.

Līdz ar to nevar uzskatīt, ka plašsaziņas līdzeklis aktīvi informētu sabiedrību par Nacionālās bibliotēkas celtniecību. Drīzāk šī informēšana ir saistīta ar aktuālu vai pagrieziena punktu atspoguļošanu vai sabiedrības viedokļa veidošana pirms šiem notikumiem.

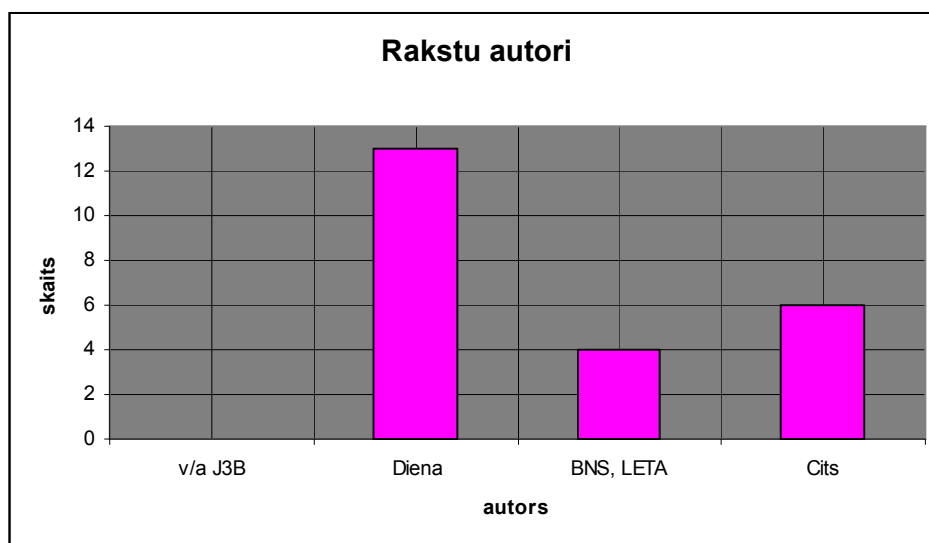
1.att.

2.att.

3.3.2. Rakstu autori

13 publikāciju autori – laikraksta „Diena” žurnālisti. 6 rakstu autori – sabiedrībā pazīstami cilvēki, kas nav žurnālisti. 4 publikāciju autori – ziņu aģentūras BNS un LETA. Līdz ar to var secināt, ka lielāku ietekmi uz auditoriju ir veidojušu konkrēta laikraksta žurnālisti.

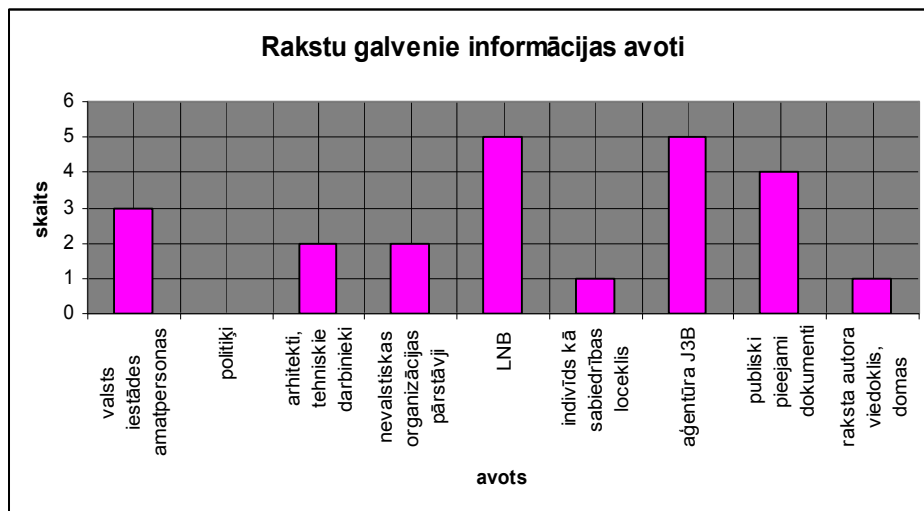

3.att.

3.3.3. Rakstu galvenie informācijas avoti

Laikrakstā „Diena” publicētajos rakstos izmantoti vairāki informācijas avoti, tomēr katrā rakstā kādus no avotiem uzskatāms par prioritāru jeb galveno informācijas avotu. 5 rakstos kā galvenais informācijas avots minams Latvijas Nacionālās bibliotēkas darbinieku sniegtā informācija. 5 citos rakstos tā ir valsts aģentūra *Jaunie trīs brāļi*. Par 4 rakstu galveno informācijas avotu saskatāmi publiski

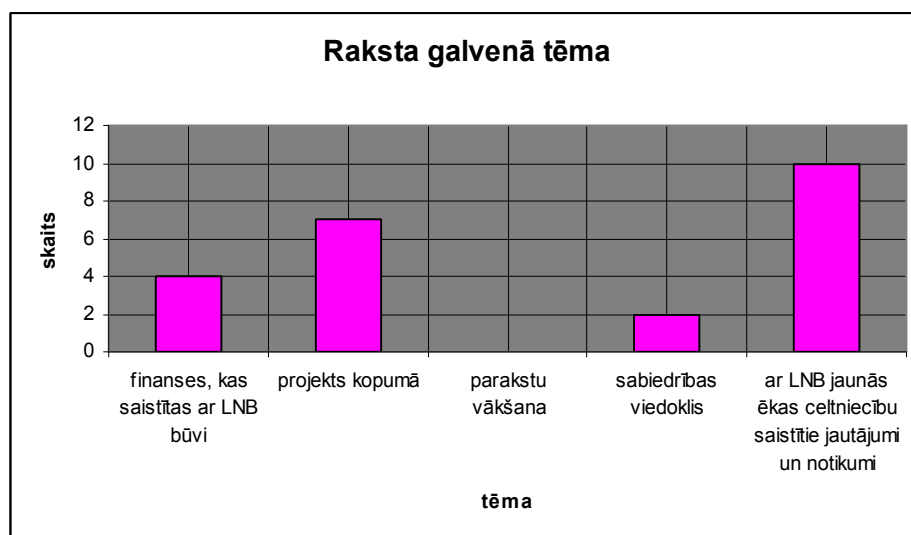
pieejami dokumenti, savukārt 3 publikācijās – valsts amatpersonu sniegtā informācija, citāti.

4.att.

3.3.4. Raksta galvenā tēma

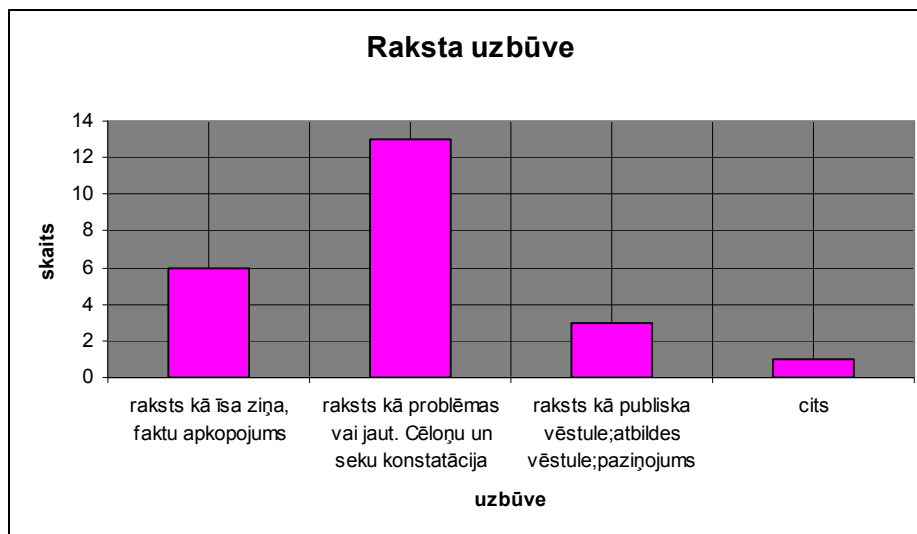
Autore izdala vairākas rakstu galvenās tēmas laikrakstā „Diena” 2007. gadā, proti, LNB projekts kopumā (*Gaismas pils*, *Gaismas tīkls*, grāmatu krātuve Silakrogā), finansu informācija, kas saistīta ar LNB projektu, parakstu vākšana LNB atbalstam, sabiedrības viedoklis pret *Gaismas pili* un citi ar LNB jauno ēku saistītie jautājumi (detālplānojums, vietas izvēle, tehniskais projekts).

5.att.

3.3.5 Raksta uzbūve

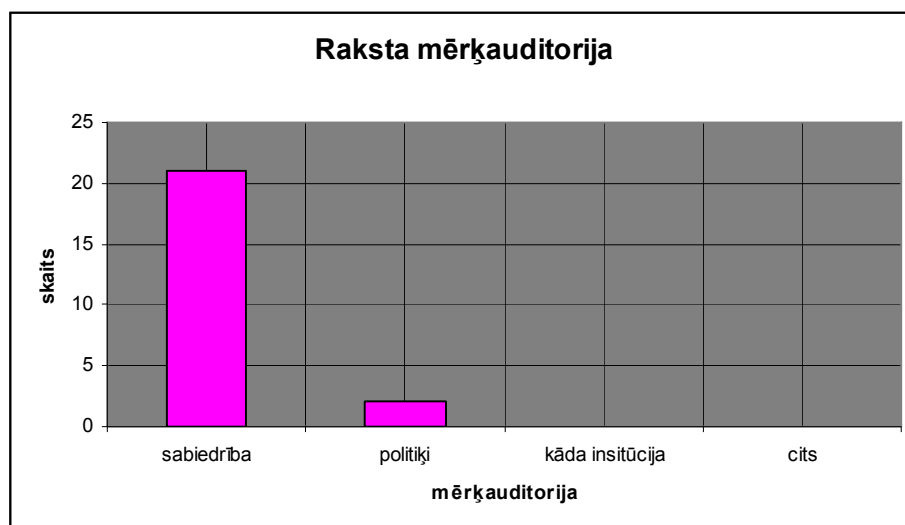
13 publikācijas vērtējamās kā analītisks materiāls, kas vēlīts kāda jautājuma, kas skar LNB, izpēti. Rakstos izmantoti dažādi informācijas avoti, tostarp personu citāti, dokumenti un fakti. 6 raksti definējami kā īss ziņu un faktu apkopojums, kas ziņo par kādu konkrētu lēmumu vai finansiālo situāciju. 3 raksti, pēc autores domām, definējami kā publiskas vēstules, kurās lasītāji (sabiedrībā zināmi cilvēki) izsakās par *Gaismas pili*.

6.att.

3.3.6. Raksta mērķauditorija

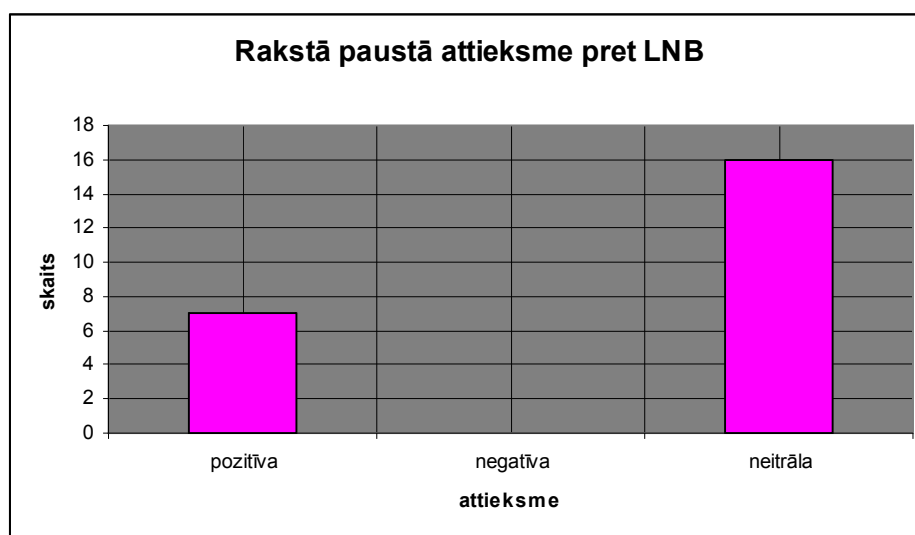
Izanalējot publikācijas pēc to satura, 21 no tām mērķauditorija ir sabiedrība. Šo rakstu mērķis ir informēt sabiedrību par aktuālākajiem jaunumiem, saistībā ar LNB. 2 publikāciju mērķauditorija ir politiķi – šo rakstu mērķis ir uzrunāt politiskos darbiniekus.

7.att.

3.3.7. Rakstā paustā attieksme pret LNB

Pārsvarā publikācijās izteikta neitrāla attieksme pret LNB projektu. Rakstos informācija atspoguļota objektīvi, izmantojot dažādus informācijas avotus. Negatīvu attieksmi pret LNB autore nesaskata nevienā publikācijā. 7 publikācijas ir pozitīvi noskaņotas pret *Gaismas pili*.

8.att.

3.4. Laikraksta „Neatkarīgā Rīta Avīze” publikāciju analīze par 2007. gadu

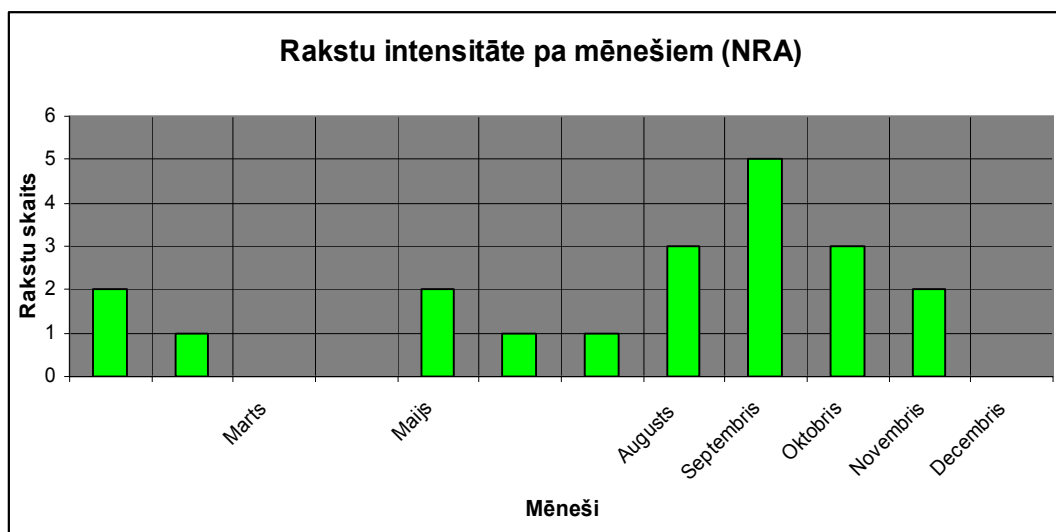
Izvērtējot izpētes procesā iegūto informāciju, autore konstatēja, ka Laikraksta „Neatkarīgā Rīta Avīze” 2007. gadā dienaskārtībā ir iekļauti raksti par tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecība”. Laikā no 2007. gada janvāra līdz 2007. gada decembrim minētajā laikrakstā termins „Latvijas Nacionālā bibliotēka” kopumā ir pieminēts 116 reizes²⁷. Izvērtējot iegūtos materiālus, ir redzams, ka laikrakstā ir ievietotas 20 publikācijas, kuru galvenā tēma ir Nacionālā bibliotēka un ar to saistītie jautājumi, proti, par *Gaismas pils* celtniecību, ar to saistītajām finansiālajās pusēm, kā arī citiem jautājumiem, kas saistīti ar projekta kopumā. Tieši šīs publikācijas autore izvēlas pētīt tāpēc, ka tajos visplašāk ir aprakstīs darbā pētāmais jautājums un tie satur visplašāko un aptverošāko informāciju. Pētāmie raksti ir veidoti tieši par aplūkojamo tēmu, nevis tajos Latvijas Nacionālā bibliotēka ir pieminēta cita starpā.

²⁷ Valsts aģentūras *Jaunie trīs brāļi* sniegtā informācija – ziņu aģentūras LETA veiktais preses monitorings, 2007. gads – janvāris līdz decembris.

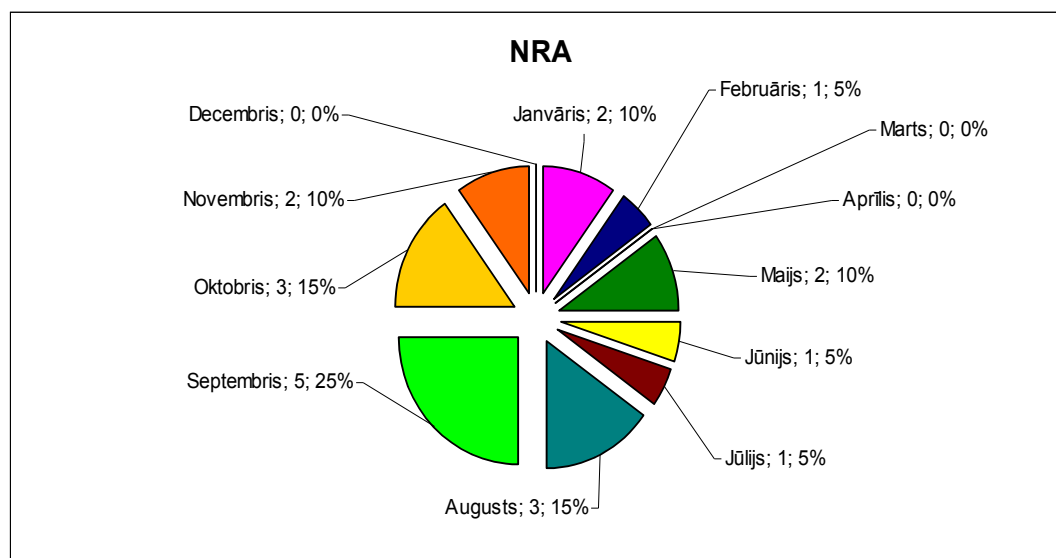
3.4.1. Rakstu intensivitāte pa mēnešiem

Raksti par jautājumiem, kas saistīti ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, Laikrakstā „Neatkarīgā Rīta Avīze” bijuši publicēti gandrīz katru mēnesi, izņemot marta, aprīļa un decembra mēnešus. Visvairāk publikācijas bijušas septembra mēnesī, t.i., 5 raksti jeb 25% no visiem gada laikā publicētajiem rakstiem.

Līdz ar to nevar uzskatīt, ka plašsaziņas līdzeklis aktīvi informētu sabiedrību par Nacionālās bibliotēkas celtniecību. Drīzāk šī informēšana ir saistīta ar aktuālu vai pagrieziena punktu atspoguļošanu vai sabiedrības viedokļa veidošana pirms šiem notikumiem.

9.att.

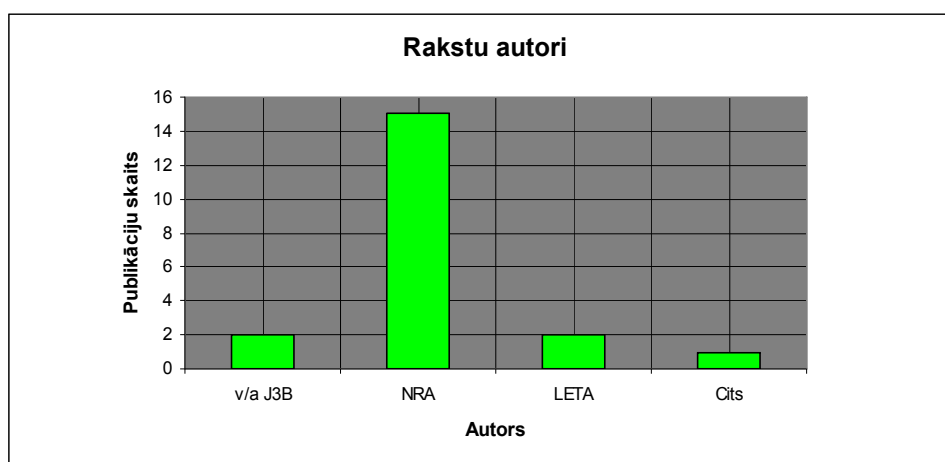

10.att.

3.4.2. Rakstu autori

2007. gadā publikāciju, kuru galvenā tēma saistīta ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecību, autori galvenokārt bijuši *Neatkarīgās Rīta Avīzes* žurnālisti. Šie žurnālisti ir izveidojuši 15 rakstus. Izvērtējot minēto rakstu autorus, var secināt, ka no tiem visbiežāk par konkrēto tēmu rakstījis žurnālists Sandris Vanzovičs. Minētais žurnālists ir autors četriem no 15 rakstiem. Kā divu publikāciju autors norādīta ziņu aģentūra LETA. Savukārt divu citu rakstu autors bijis valsts aģentūras *Jaunie trīs brāļi* direktors Zigurds Magone.

Šie raksti definējami kā atbildes raksts/vēstule uz laikrakstā iepriekš publicētiem materiāliem. Savukārt divi materiāli, pēc autores domām, definējami kā publiskas lasītāju vēstules. Līdz ar to var secināt, ka lielāku ietekmi uz auditoriju ir veidojušu konkrēta laikraksta žurnālisti.

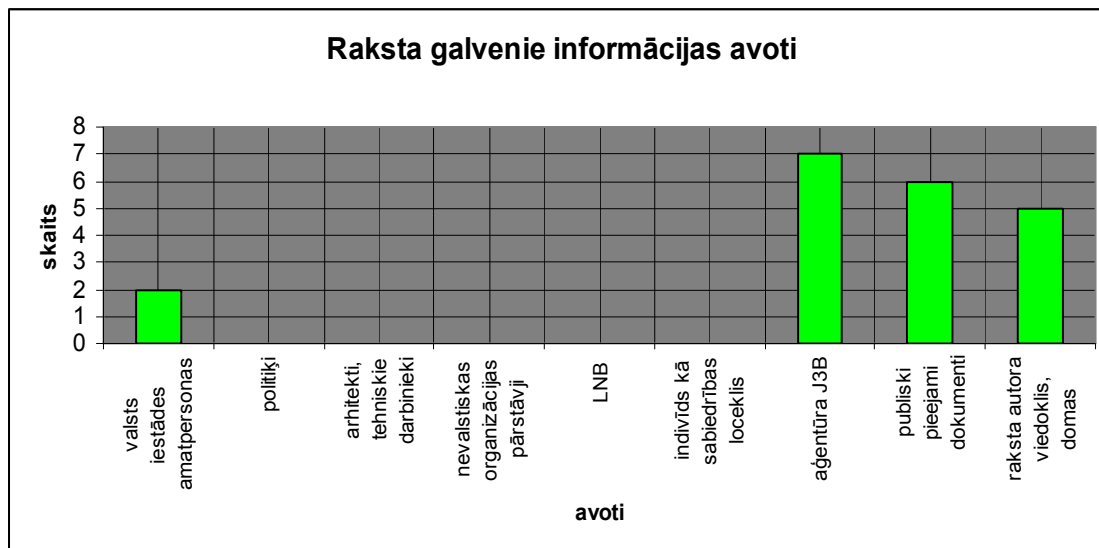

11.att.

3.4.3. Rakstu galvenie informācijas avoti

Laikraksta „*Neatkarīgā Rīta Avīze*” rakstos par Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas būvniecību izmantoti vairāki informācijas avoti – gan dažādu amatpersonu citāti, gan publiski pieejami dokumenti un fakti, kas saistībā ar ēkas celtniecību. Tomēr visbiežāk (7 rakstos no 20) kā publikācijas galvenais informācijas avots tiek izmantota v/a Jaunie trīs brāļi sniegtā informācija. Proti, tiek izmantotas gan uzņēmuma direktora personīgās domas, gan preses centra sagatavotā informācija plašsaziņas līdzekļiem. 5 raksti, kuru autori nav laikraksta „*Neatkarīgās Rīta Avīze*” žurnālisti, kā galvenais informācijas avots ir paša autora domas, izteikumi un vērojumi. Izvērtējot laikrakstā „*Neatkarīgās Rīta Avīze*” 2007. gadā publicētos laikrakstus, autore secina, ka tajos minētie galvenie informācijas avoti nav ne tehnisko darbinieku, arhitektu u.c. atzinumi, domas vai viedokļi, ne politiķu citāti, ne arī

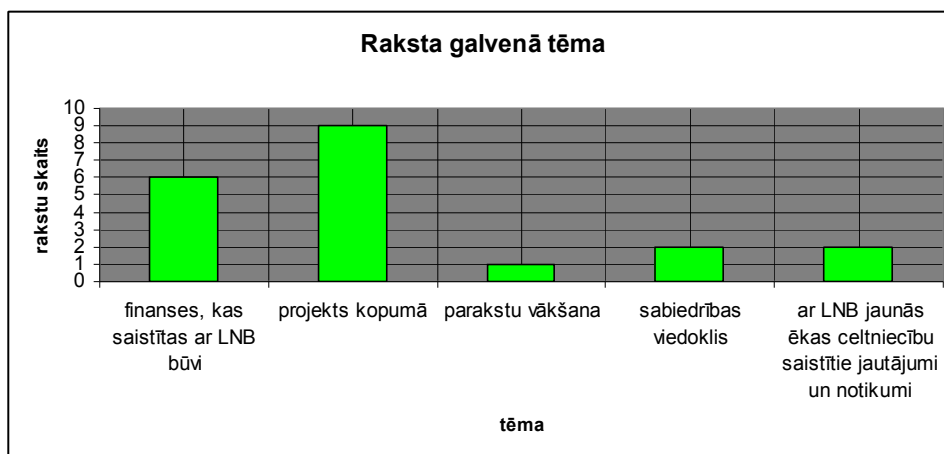
nevalstisko organizāciju vai Latvijas Nacionālo bibliotēku pārstāvju izteikumi. Rakstos savu viedokli nav izteikusi arī sabiedrība. Proti, nav veiktas personu aptaujas, kuru rezultātā būtu iespējams noskaidrot sabiedrības viedokli saistībā ar darbā aplūkojamo jautājumu.

12.att.

3.4.4. Rakstu galvenās tēmas

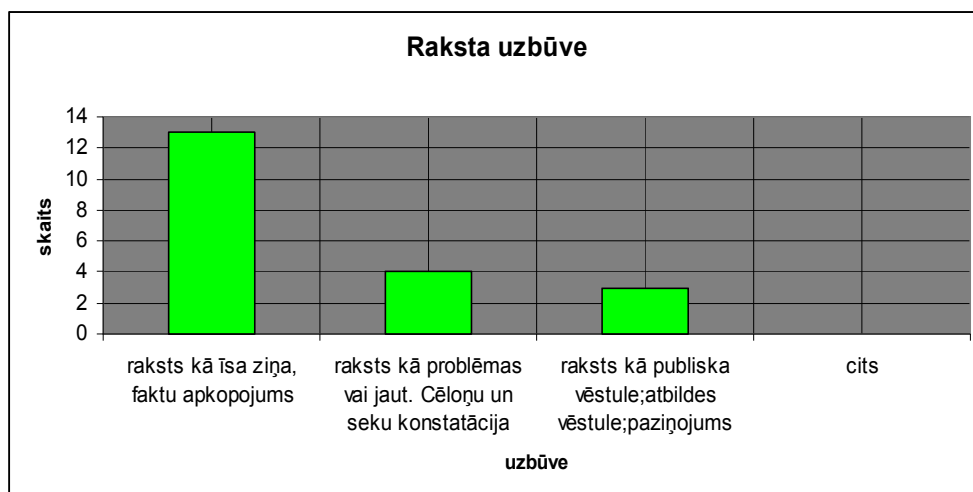
Laikrakstā „Neatkarīgās Rīta Avīze” 9 publikāciju galvenā tēma ir bijusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekts kopumā. Tas sevī ietver gan *Gaismas pils* jeb bibliotēkas jaunās ēkas būvniecību, gan vienotas bibliotēkas informācijas sistēmas jeb *Gaismas tīkla* izveidi, kā arī grāmatu krātuves Silakrogā rekonstrukciju. 6 raksti definējami kā materiāls par finansēm, kas saistītas ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas būvi –dažādiem finansu rādītājiem, bibliotēkas jaunās ēkas plānoto budžetu, utt. 2 rakstu tēma ir sabiedrības viedoklis par *Gaismas pili*, kas veidots, pamatojoties uz sabiedrības locekļu paustajiem uzskatiem. 2 publikācijas no 20 saistītas ar dažādiem notikumiem un lēmumiem, kas saistīti ar Latvijas Nacionālās bibliotēku. 1 raksts vēsta par parakstu vākšanu Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbalstam.

13.att.

3.4.5. Rakstu uzbūve

13 publikācijas vērtējamas kā īss ziņu materiāls. Šīs publikācijas ir nelielas, un tajās uzskaitīti dažādi fakti par Latvijas Nacionālās bibliotēku. 4 raksti vērtējami kā analītisks materiāls. 3 publikācijas no 20 definējamas kā publiskas vēstules, kuru autori ir sabiedrībā zināmi cilvēki, kuri pauž viedokli par aplūkojamo tēmu.

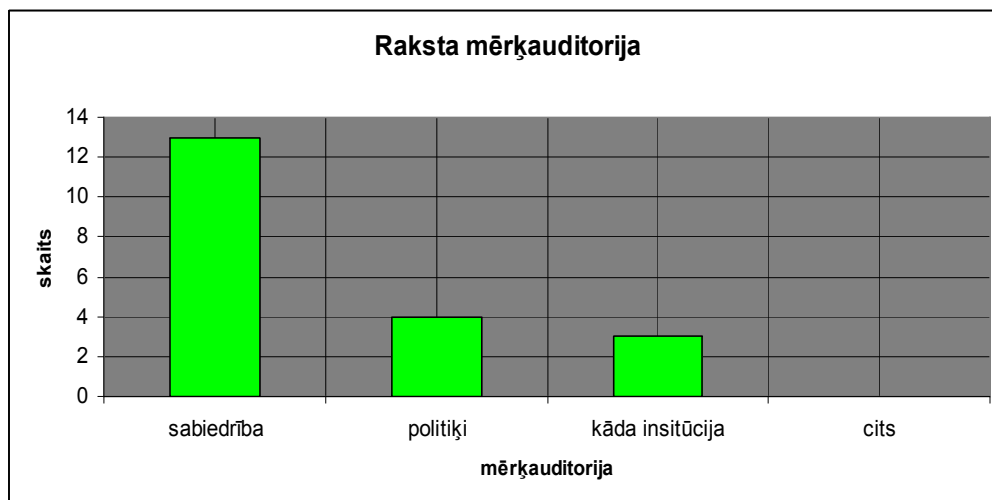

14.att.

3.4.6. Raksta mērķauditorija

Izanalizējot laikrakstā „Neatkarīgās Rīta Avīze” 2007. gadā publicētās publikācijas, lielākā daļa no tām informē sabiedrību par kādiem jauniem notikumiem vai lēmumiem, kas saistīti ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas jauno ēku, kā arī pašu projektu kopumā. Publikācijās sabiedrība tiek informēta par dažādiem jautājumiem. Kā arī var secināt, ka rakstos sabiedrība visbiežāk tiek aicināta kritiski novērtēt procesus, kas saistīti ar Gaismas pils būvniecību. Tomēr pret pašu ideju – būvēt jaunu bibliotēku – sabiedrība tiek aicināta izturēties pozitīvi. Spriežot pēc raksta satura, izteiksmes veida un autora, 4 rakstu mērķauditorija ir politiķi, kas tiek aicināti kritiski

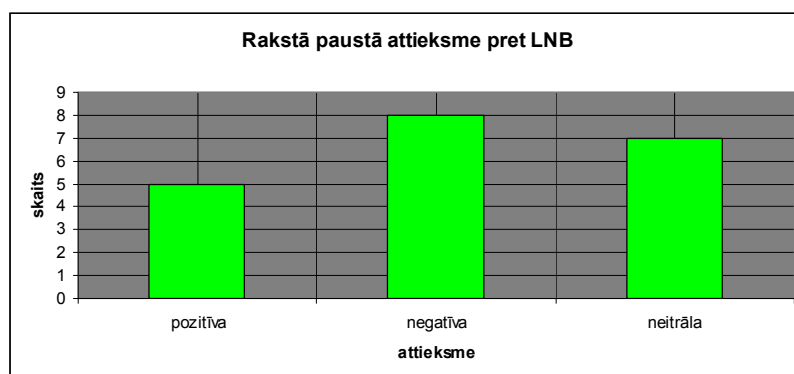
izvērtēt plānotās izmaksas, kas saistītas ar projekta īstenošanu, kā arī rūpīgi kontrolēt atbildīgo iestāžu darbu. 3 rakstu mērķauditorija ir kāda institūcija – šajā gadījumā valsts aģentūra *Jaunie trīs brāļi* un tās direktors Zigurds Magone. Šo publikāciju mērķis ir aicināt konkrēto iestādi rūpīgi izvērtēt savu darbu un ziņot sabiedrībai par finanšu izlietojumu, saistībā ar ēkas projektu un tā īstenošanu.

15.att.

3.4.7. Rakstā paustā attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku

Izvērtējot publikāciju saturu, var secināt, ka 8 publikācijās paustā attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku vērtējama kā negatīva. Visbiežāk negatīvā attieksme izpaužas kā kritika par konkrēto izvēlēto Gaismas pils būvniecības vietu, lielajām finansēm, ko plāno tērēt projekta īstenošanai, kā arī par iesaistīto institūciju iespējamo neadekvāto darbu. 7 publikācijās nav izteikta krasi pozitīva vai negatīva attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku. Toties 5 publikācijas vērtējas kā pozitīvi noskaņotas pret *Gaismas pili*.

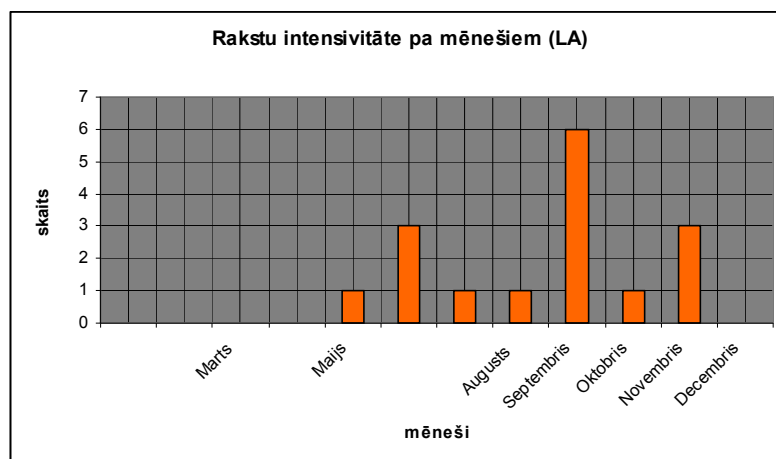
16.att.

3.5. Laikraksta “Latvijas Avīze” publikāciju analīze par 2007. gadu

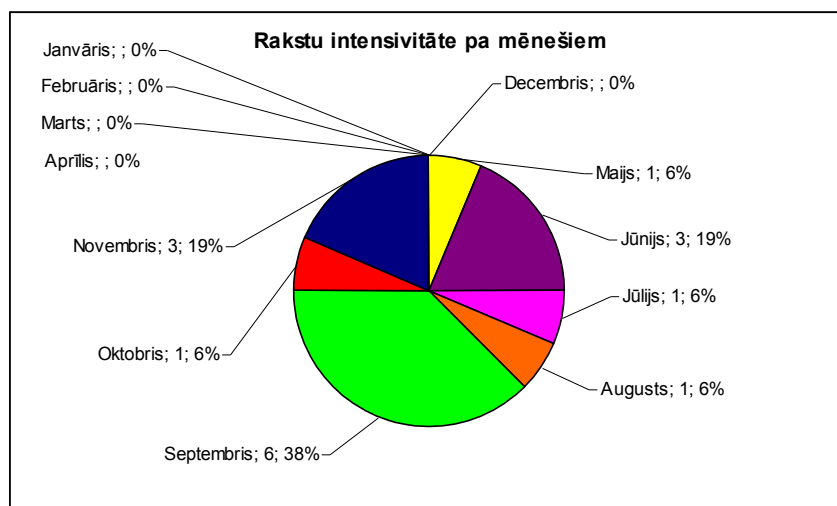
Izanalizējot laikrakstā “Latvijas Avīze” 2007. gadā publicētos rakstus, autore secina, ka laika periodā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim konkrētais plašsaziņas līdzeklis savā dienaskārtībā ir iekļāvis tēmu – “Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība”. Pēc aģentūras *Jaunie trīs brāļi* sniegtās informācijas, laikrakstā gada laikā Nacionālā bibliotēka pieminēta 114 reizes, no kurām 16 publikācijas vērtējamas kā materiāls, kā galvenā tēma ir tieši LNB. Šīs 16 publikācijas tiek analizētas, izmantojot iepriekš izstrādātos kritērijus.

3.5.1. Rakstu intensivitāte pa mēnešiem

Izpētot laikrakstā publicētos materiālus gada garumā, autore secina, ka visvairāk rakstu bijuši septembra mēnesī, proti, 6 publikācijas jeb 38% no visa rakstu kopapjoma gada laikā. Pa trim publikācijām maija un novembra mēnešos. Viena publikācija – maija, jūlija, augusta un oktobra mēnešos. Toties gada pirmajos četros mēnešos laikrakstā „Latvijas Avīze” nav publicēts neviens raksts.

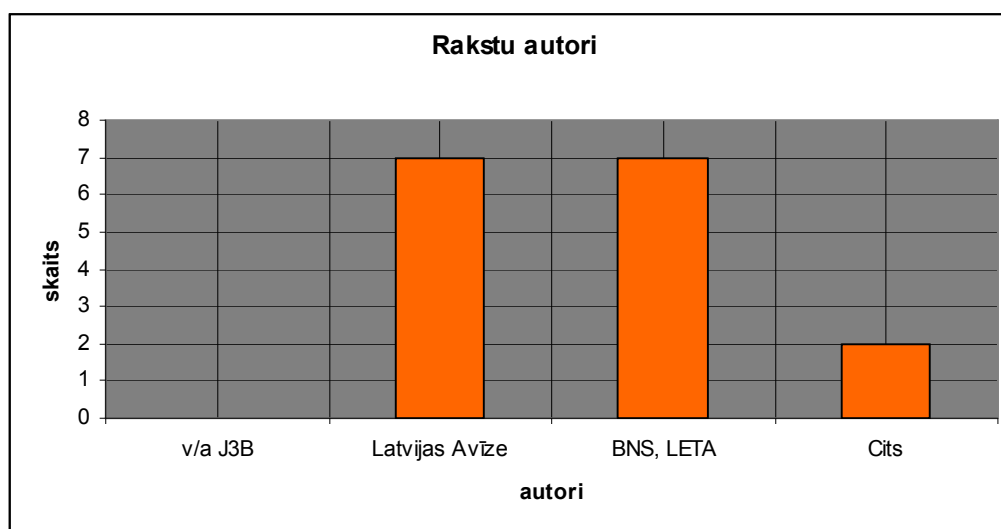
17.att.

18.att.

3.5.2. Rakstu autori

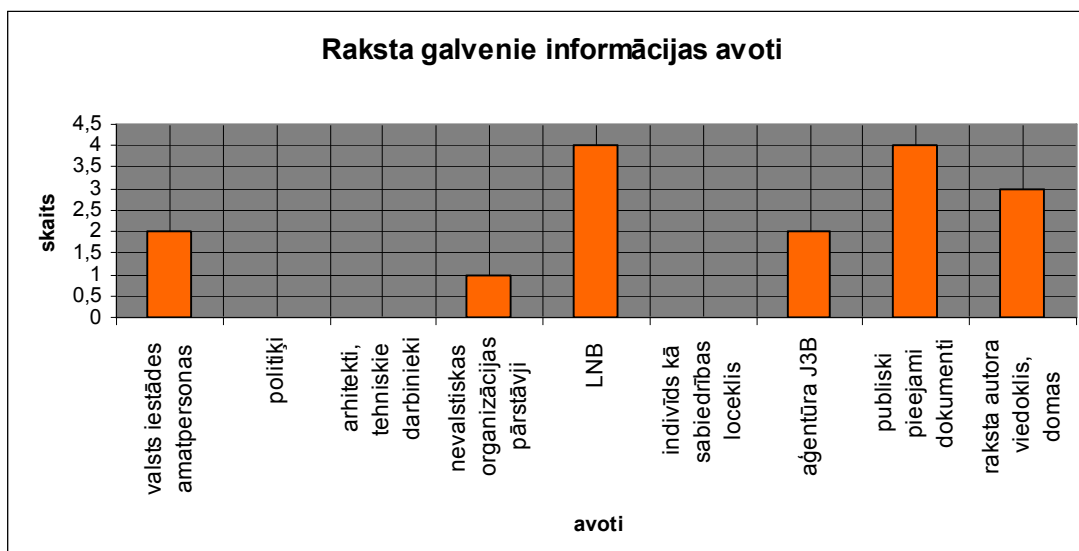
7 publikāciju autori ir „Latvijas Avīzes” žurnālisti. Ziņu aģentūras LETA un BNS ir autori arī 7 publikācijām. 2 raksti, pēc autore domām, definējami kā publiskas vēstules, kurās izteiktas domas par *Gaismas pili*.

19.att.

3.5.3. Rakstu galvenie informācijas avoti

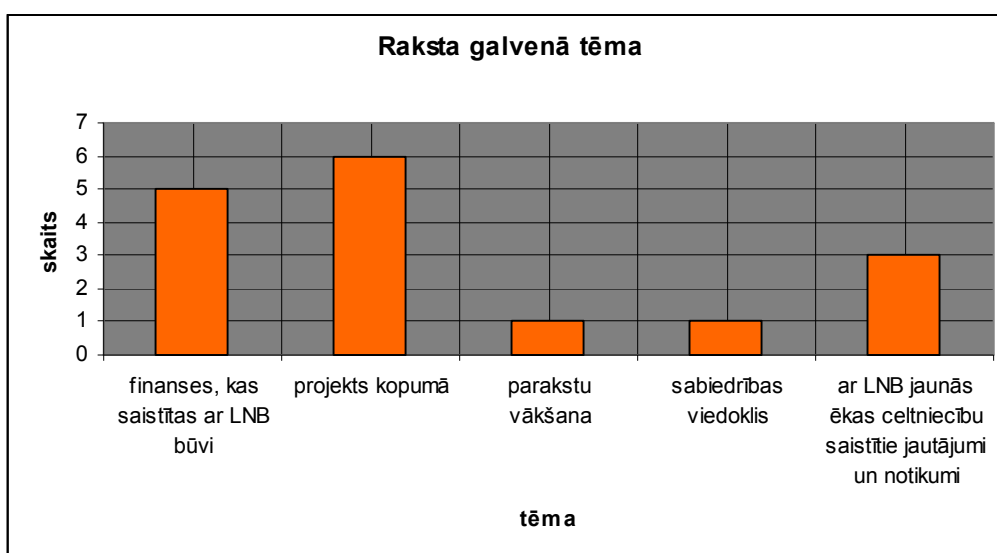
4 publikācijās kā galveno informācijas avotu darba autore saskata Latvijas Nacionālās bibliotēkas darbinieku izteikumus. Četru citu publikāciju galvenais informācijas avots – dažādi publiski pieejami dokumenti un vispārzināmi fakti. Nevienā rakstā kā galvenos informācijas avotus autore nesaskata politiķu izteikumus, arhitektu un citu tehnisko darbinieku domas.

20.att.

3.5.4. Rakstu galvenās tēmas

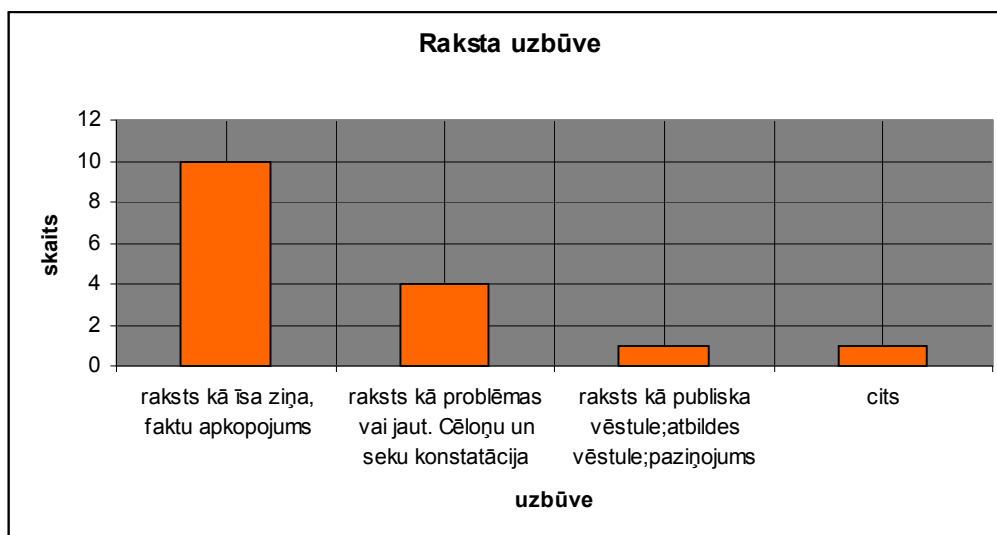
LNB projekts kopumā, kas sevī ietver gan *Gaismas pils*, gan Gaismas tīkla izveidi, gan grāmatu krātuves celtniecību, kā galvenā tēma saskatāma 6 publikācijās. 5 raksti sabiedrību informē par finansēm, kas saistītas ar LNB jaunās ēkas būvniecību, 3 raksti sabiedrībai dara zināmus dažādus jaunumus un saistošas tēmas, kas skar tieši *Gaismas pili*. Vienas publikācijas centrā ir tēma par parakstu vākšanu bibliotēkas atbalstam. 1 raksts vēstī par sabiedrības nostāju, attiecībā pret *Gaismas pili*.

21.att.

3.5.5. Rakstu uzbūve

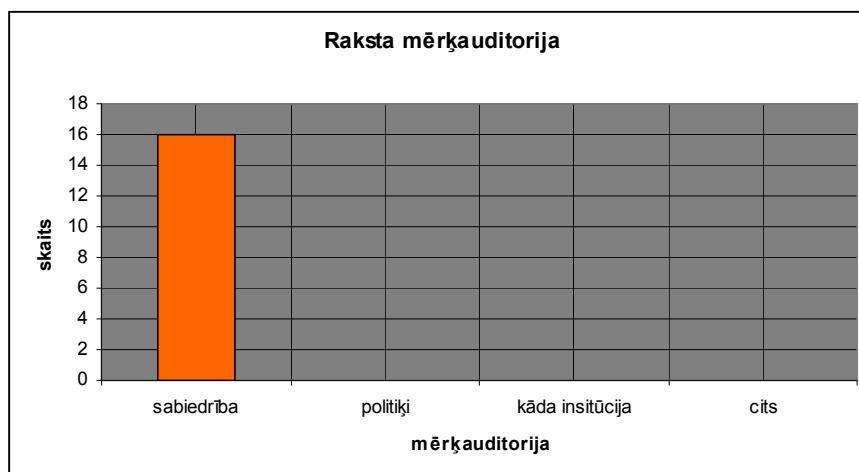
Visvairāk publikācijas (10 raksti) vērtējami kā īsas ziņas, kuru pamatā ir faktu materiāls, bez tālākas analīzes. 4 raksti definējami kā analītisks materiāls, kurā skarti dažādi ar *Gaismas pili* saistīti jautājumi. 1 publikācija definējama kā publiska vēstule.

22.att.

3.5.6. Raksta mērķauditorija

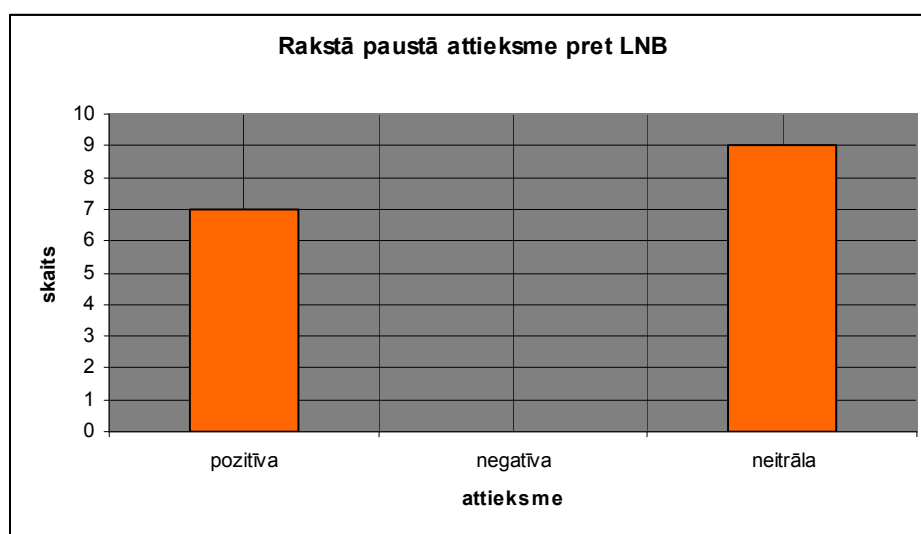
Pēc autore domām, visu 16 laikrakstā gada laikā publicēto rakstu mērķauditorija ir tieši sabiedrība. Rakstu mērķis ir izskaidrot sabiedrībai dažādus procesus, lēmumus un līgumus, kas skar *GP* būvi.

23.att.

3.5.7. Rakstā paustā attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku

Izanalizējot gada laikā publicētos rakstus, autore secina, ka 9 publikācijās paustā attieksme pret LNB vērtējama kā neitrāla. Šajos rakstos izteikumi tiek pamatoti ar faktiem un citātiem no dažādiem dokumentiem, kas tādējādi ierobežo krasi pozitīvu vai negatīvu attieksmes veidošanu. 7 publikācijas ir pozitīvi noskaņotas pret LNB, uzsverot, ka GP ir Latvijai nepieciešama. Nevienu rakstā darba autore nesaskatīja negatīvu attieksmi pret jaunās bibliotēkas ēkas celtniecību.

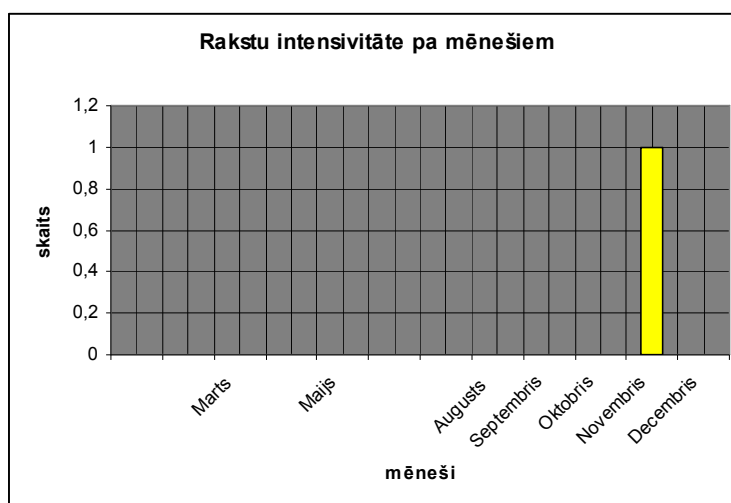

24.att.

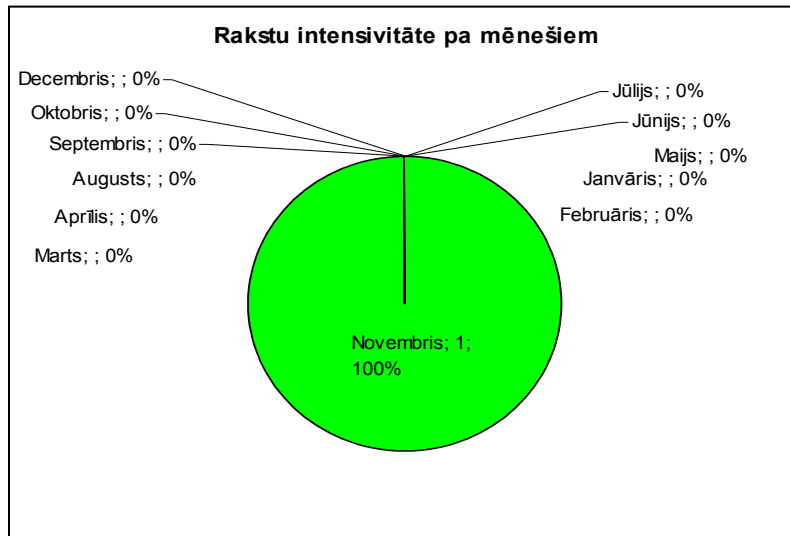
3.6. Laikraksta "Rīgas Balss" publikāciju analīze par 2007. gadu

3.6.1. Rakstu intensivitāte pa mēnešiem.

Laikrakstā „Rīgas Balss” 2007. gadā ir tikai viens raksts par Latvijas Nacionālo bibliotēku. Raksts publicēts laikrakstā 2007. gada 15. novembrī.

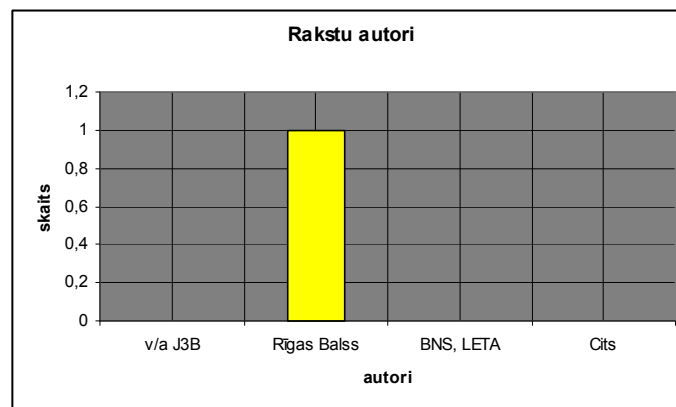
25.att.

26.att.

3.6.2. Rakstu autori

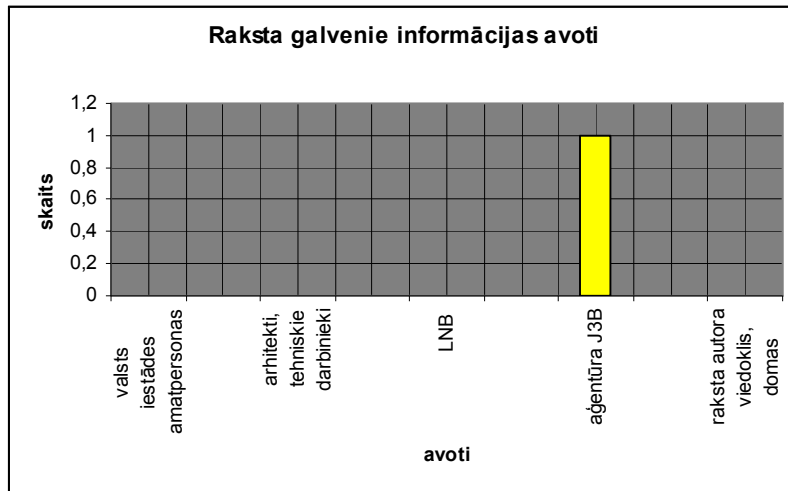
Raksta autors ir RB žurnāliste Antra Gabare.

27.att.

3.6.3. Rakstā izmantoti vairāki informācijas avoti

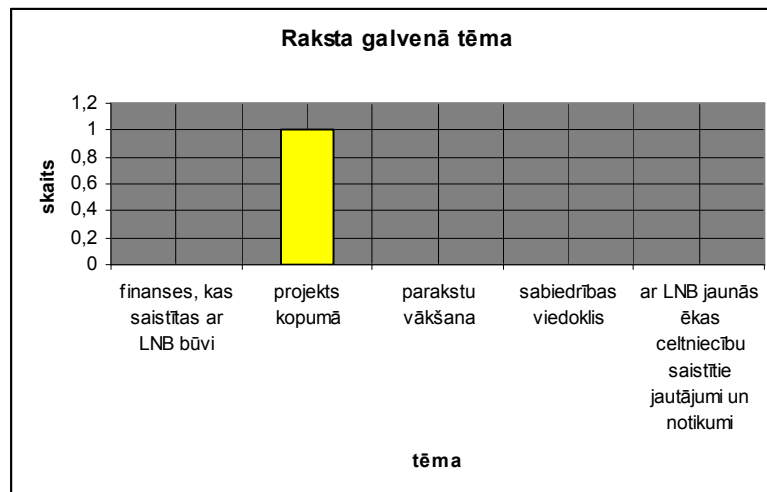
Konkrētajā rakstā izmantoti vairāki informācijas avoti, tomēr par galveno minama aģentūras *Jaunie Trīs brāļi* sniegtā informācija.

28.att.

3.6.4. Rakstu galvenās tēmas

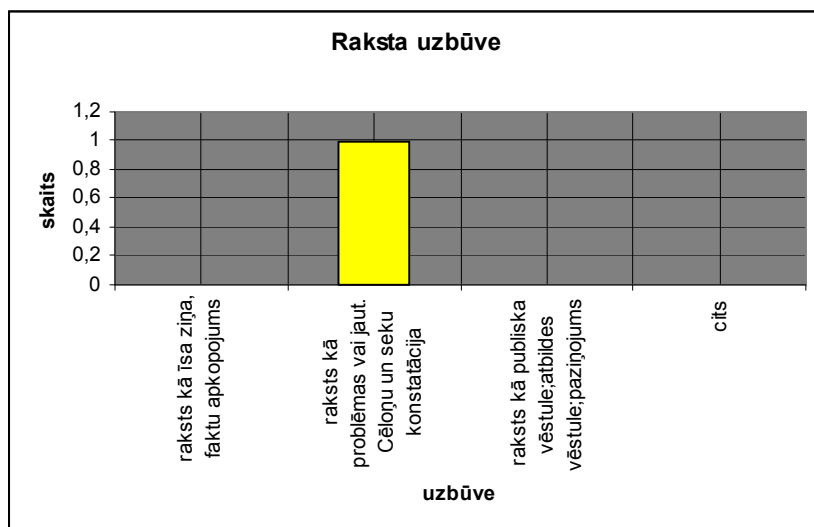
Par raksta galveno tēmu minams LNB projekts kopumā. Tā kā šis konkrētais raksts ir plašs analītisks materiāls, kas atbildes sniedz un daudziem, ar ēkas būvniecību saistītiem jautājumiem, kā, piemēram, iesaistīto pušu līdzdalības skaidrojums, LNB projekta raksturojums, izskaidrotas finanšu lietas saistībā ar šo projektu, paskaidrots, no kādiem materiāliem tiks būvēta ēka, kāds būs tās iekšējais un ārējais izkārtojums, kāda būs *Gaismas pils* loma, tad par raksta galveno tēmu minams projekts kopumā.

29.att.

3.6.5. Rakstu uzbūve

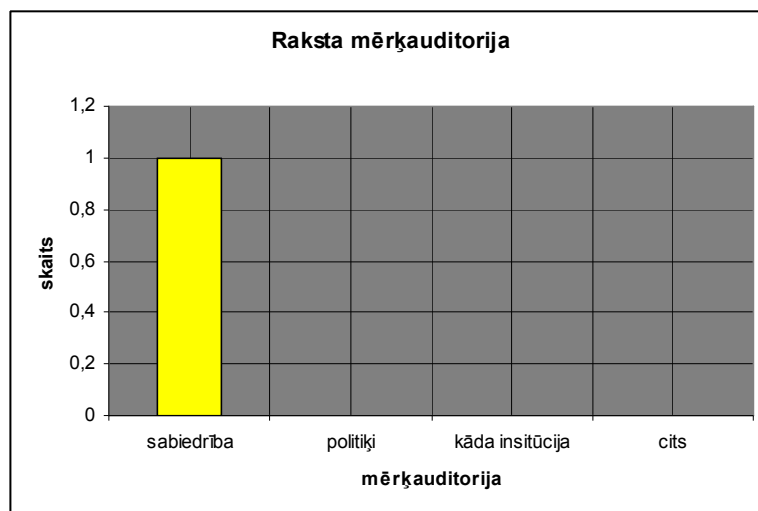
Raksts vērtējams kā plašs analītisks materiāls.

30.att.

3.6.6. Raksta mērķauditorija

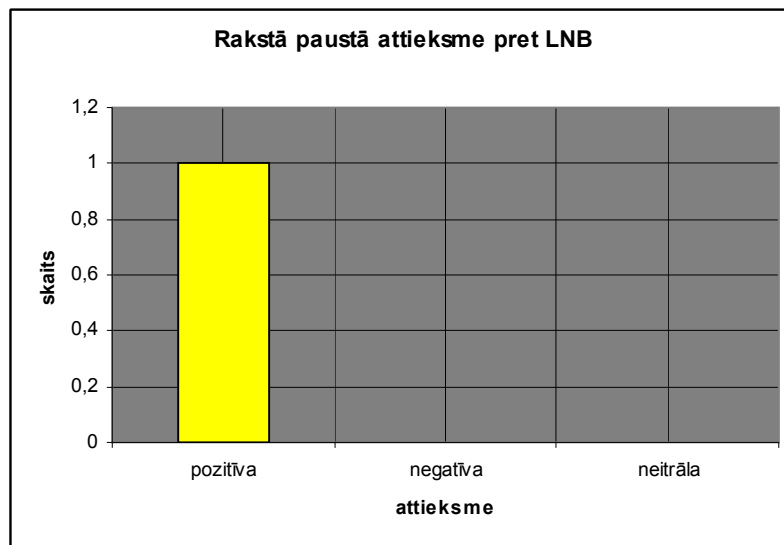
Pēc autores domām, konkrētā raksta mērķauditorija ir sabiedrība kopumā. Materiāla mērķis ir rast atbildes uz visiem jautājumiem, kas aktuāli, domājot par Gaismas pili no indivīda kā sabiedrības locekļa redzesloka.

31.att.

3.6.7. Rakstā paustā attieksme pret Latvijas Nacionālās bibliotēku

Rakstā paustā attieksme pret LNB vērtējama kā pozitīva.

32.att.

SECINĀJUMI

Izanalizējot četru laikrakstu publikācijas 2007. gadā par tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība”, autore secina, ka publikāciju biežums, to saturs, tēmas pasniegšanas veids, rakstos izmantotie informācijas avoti, kā arī publikācijā paustā attieksme pret *Gaismas pils* izveidi ir unikāla katrā laikrakstā. Pēc šī darba autores domām, tas ir ļoti interesanti tālākajai pētniecībai, jo, no vienas puses, visi pētījuma daļā analizētie laikraksti galvenokārt ir domāti vienai informācijas telpai – latviešu valodā runājošiem Latvijas Republikas iedzīvotājiem. Tāpēc jo interesanti liekas atziņa, ka vienas konkrētas tēmas, kas, pēc autores domām, ir aktuāla ikvienam Latvijas Republikas iedzīvotājam, pasniegšanas veids konkrētajos masu medijos ir tik atšķirīgs.

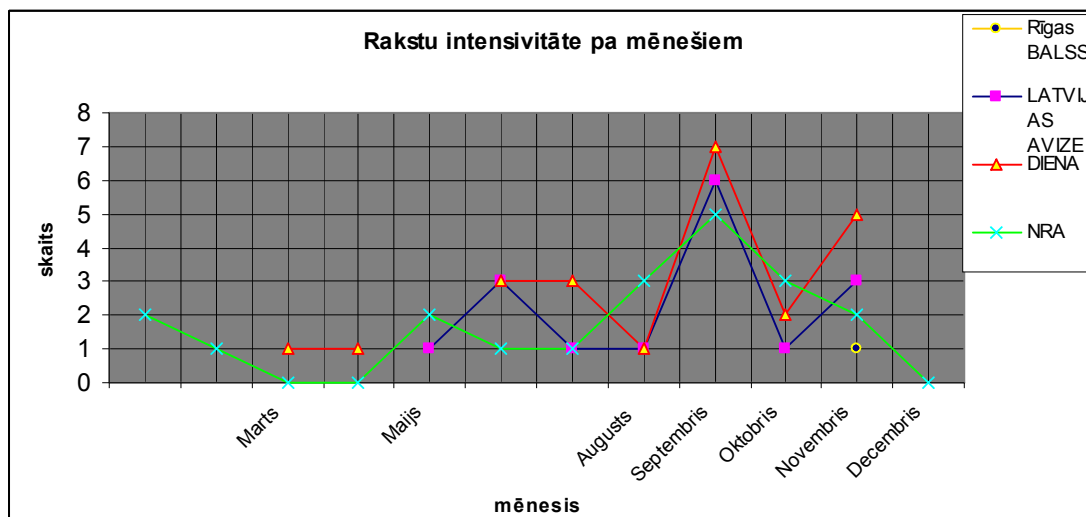
4. ANALĪTISKĀ DAĻA

Izpētot laikrakstu „Diena”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Rīgas Balss” un „Latvijas Avīze” 2007. gadā publicētos rakstus, darba autore secina, ka par tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas būvniecību” jeb *Gaismas pili* laika periodā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim konkrētajos laikrakstos ir bijušas 60 publikācijas. No tām visvairāk, proti, 23, publicētas laikrakstā „Diena”. Līdzīgs skaits, proti, 20, publicētas „Neatkarīgajā Rīta Avīzē”. 16 raksti par tēmu bijuši „Latvijas Avīzē”. Toties laikrakstā „Rīgas Balss” gada laikā publicēts tikai viens materiāls, kura galvenā tēma ir saistīta ar *Gaismas pils* būvniecību.

4.1. Kopējā rakstu intensivitāte pa mēnešiem

Izvērtējot minētās publikācijas, redzams, ka visvairāk publikāciju laikrakstos bijušas tieši septembra mēnesī. Tas izskaidrojams ar faktu, ka tieši septembra mēnesī sabiedrībā sākās asas diskusijas gan par nākošā gada budžetu, gan citām ar finansu lietām saistītām tēmām. Arī septembra mēnesī parādījās pirmās šaubas – lai gan cerēts un sabiedrībai paziņots, tomēr 18. novembrī pamatakmens jaunajai ēkai netiks ielikts. Laikraksti, publicējot materiālus, mēģināja izskaidrot, kāpēc pamatakmens ielikšana tiek atlikta uz nenoteiktu laiku, kā arī uzmanību pievērša tieši ar *Gaismas pils* projekta īstenošanas tēmai. Tēmas aktualitāte oktobra mēnesī gan saruka, tomēr novembrī atkal parādījās mediju dienas kārtībā. Piemēram, laikrakstā „Latvijas Avīze” gada pirmspēdējā mēnesī publicēti 5 raksti par konkrēto tēmu. LA novembrī sabiedrībai skaidro, kad tomēr plānots sākt apjomīgā projekta reālu celtniecību, kā arī laikrakstā parādās publikācijas, kas skaidro, kāda gan no ārpusēs, gan iekšpusēs ir plānota *Gaismas pils*.

Pētot un analizējot rakstu intensivitāti pa mēnešiem, autore nonāk pie secinājuma, ka Latvijā masu mediji par tēmām ziņo tad, kad notiek kaut kas aktuāls. Kad notikums vairs neliekas kā novitāte, par tēmu laikraksts „aizmirst” līdz nākošajām aktualitātēm.

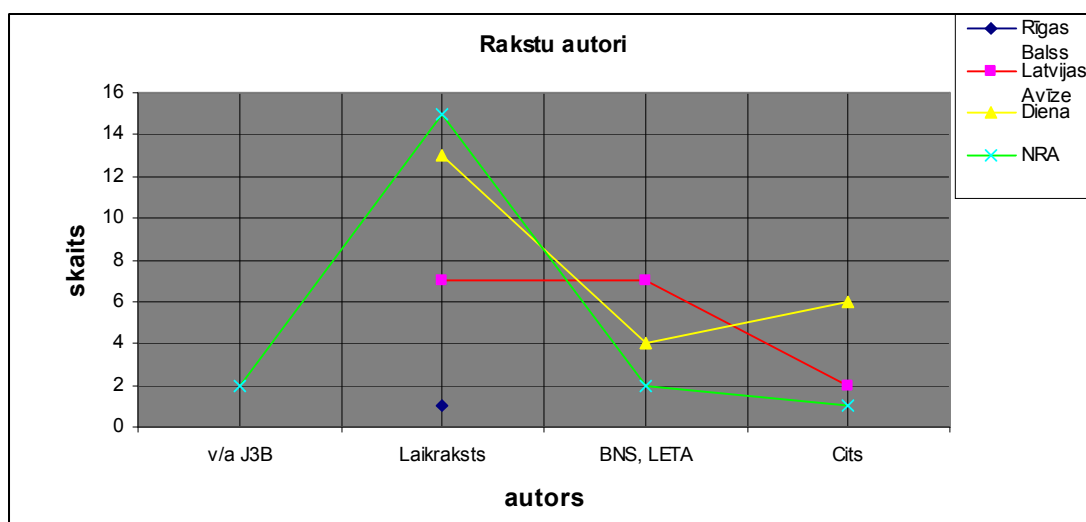

33.att.

4.2. Rakstu autori

Izpētot laikrakstos publicētos rakstus, jāsecina, ka publikāciju autori ir gan laikrakstos strādājoši žurnālisti, gan ziņu aģentūras, kuru sagatavotos materiālus laikraksti vienkārši pārpublicē, kā arī, piemēram, lasītāji, kuru vēstules tiek publicētas un valsts aģentūras *Jaunie trīs brāļi* direktors Z. Magone un LNB direktors A. Vilks, kuru kopīgi materiāli veidotie kā atbildes raksts žurnālista veidotajam materiālam.

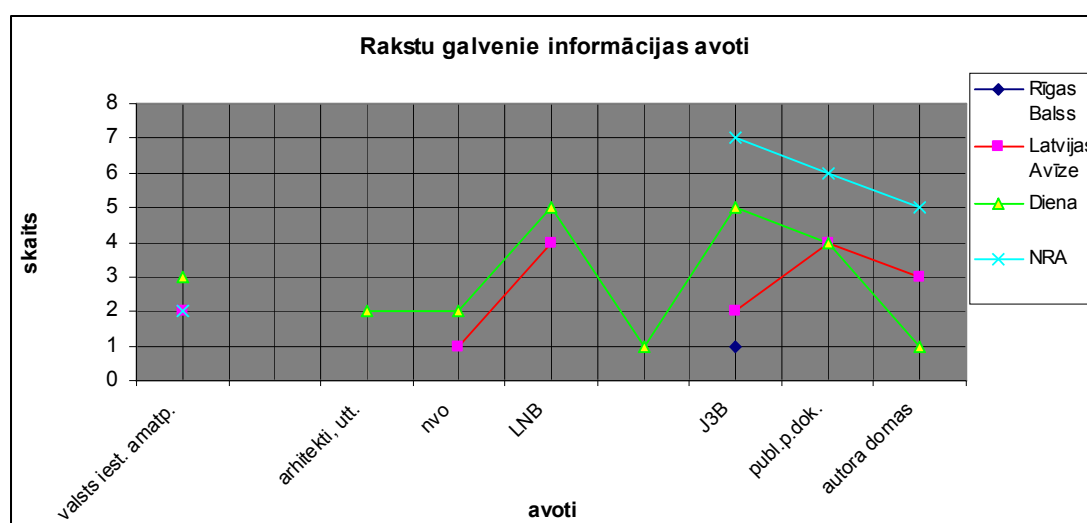
Vislielākais laikrakstā strādājošo žurnālistu veidoto publikāciju īpatsvars ir laikraksta „Neatkarīgā Rīta Avīze” publicētajos materiālos (15 publikācijas no 20).

34.att.

4.3. Rakstu galvenie informācijas avoti

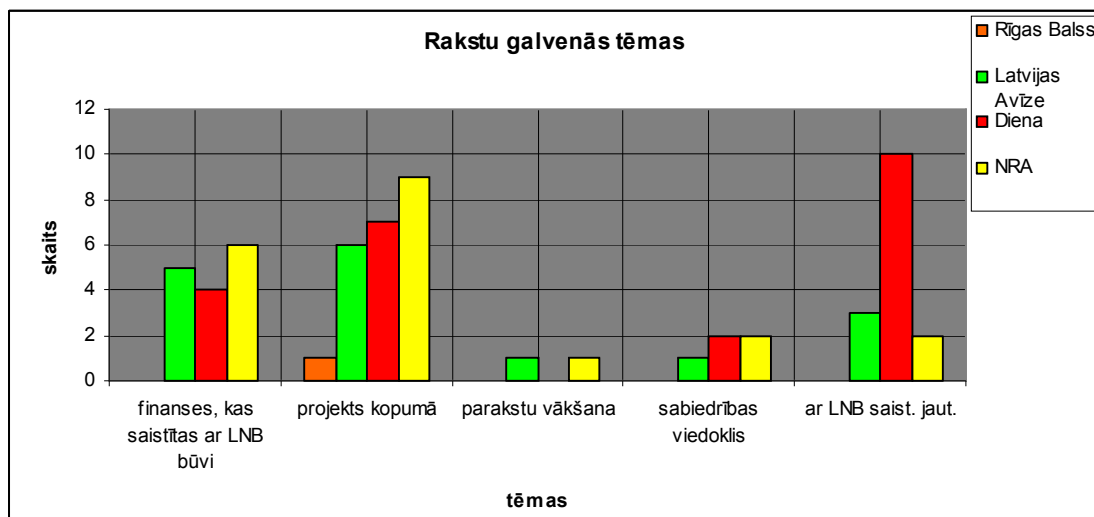
Laikrakstos publicētajās publikācijās kā vispopulārākie galvenie informācijas avoti minami aģentūras *Jaunie trīs brāļi* sagatavotā un sniegtā informācija. Tas, pēc autores domām, skaidrojams ar faktu, ka viens no aģentūras uzdevumiem ir tieši informācijas sagatavošana jautājumos, kas saistīti ne tikai ar *Gaismas pili*, bet arī ar citiem projektiem. Aģentūrai ir izveidots speciāls informācijas un preses centrs, kur pieejama visa veida gan aktuālākā, gan vispārīga informācija saistībā ar bibliotēkas projektu. Tāpēc visās žurnālistu veidotajās publikācijās pamanāms tieši šis informācijas iegūšanas veids – aģentūras J3B sniegtā informācija.

35.att.

4.4. Rakstu galvenās tēmas

Visbiežāk laikrakstos publicētie raksti bijuši par jautājumiem, kas skar tieši *Gaismas pils* celtniecību un ar to saistītos jautājumus, proti, tehniskais projekts, ēkas vietas izvēle, iesaistītie tehniskie darbinieki, arhitekti un dažādi uzraugi. Daudz rakstu bijuši par LNB projektu kopumā. Samērā daudz skaitīts jautājums par ēkas finansēm. Parakstu vākšana LNB atbalstam un sabiedrības viedoklis konkrētajā jautājumā kā rakstu galvenās tēma ir tikai dažām publikācijām.

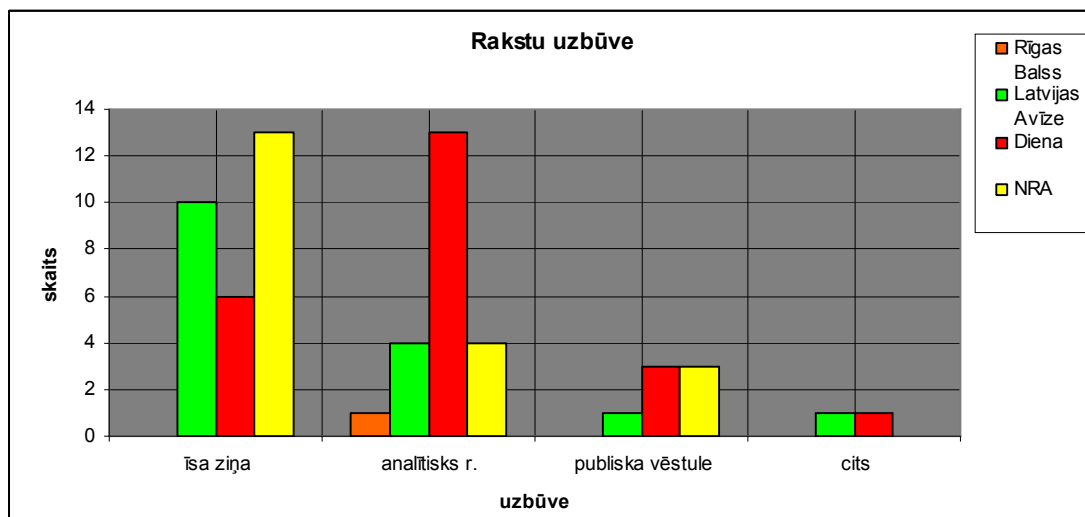
36.att.

4.5. Rakstu uzbūve

Visvairāk no visām publicētajām publikācijām konkrētajos laikrakstos definējamas kā īsas ziņas, kas parasti atrodas plašsaziņas līdzekļu pirmajās lapaspusēs, ir apjoma ziņā nelielas un sastāv galvenokārt tikai no dažādu faktu publiskošanas. Piemēram, ziņas par jauniem finansu rādītājiem saistībā ar ēkas celtniecību. Visvairāk šādu īsziņu publicētas laikrakstā „Neatkarīgā Rīta Avīze” (13 publikācijas). Laikrakstā „Latvijas Avīze” šādas publikācijas ir 10, bet vismazāk īsziņu gada laikā atrodamas avīzē „Diena” – 6 ziņas.

Laikrakstā „Diena”, ņemot vērā datus par visiem aplūkotajiem laikrakstiem, ir publicēti visvairāk analītisku materiālu. Šajā gadījumā žurnālisti jautājumus par LNB izskata, balstoties uz dažādiem informācijas avotiem, rakstos izmantojot gan publiski pieejamus dokumentus, dažādu nozaru pārstāvju domas utt.

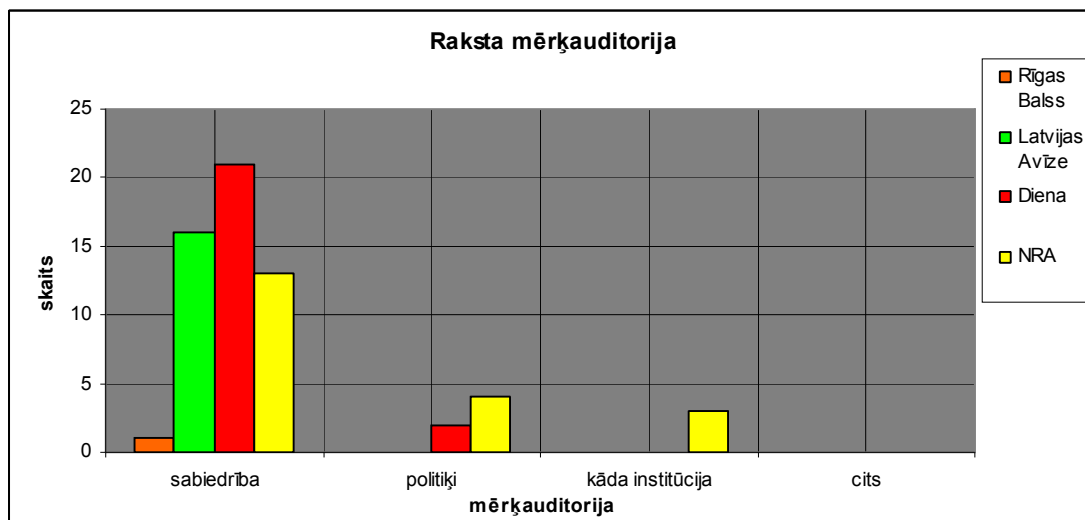
Jāatzīmē, ka, lai gan laikrakstā „Rīgas Balss” gada laikā publicēts tikai viens raksts, tas ir, pēc autores domām, viennozīmīgi uztverams kā analītisks un ļoti izvērsti. Vienāds analītisko materiālu skaits ir abos pārējos plašsaziņas līdzekļos – „Dienā” un „Neatkarīgajā Rīta Avīzē” – pa 4 publikācijām. Laikrakstos pamanāmas arī publiskas vēstules, kurās lasītāji, kas nereti ir sabiedrībā zināmi cilvēki, pauž savas domas par konkrēto tēmu. Jāatzīmē, ka šie materiāli ļoti līdzinās profesionāla žurnālista darbam.

37.att.

4.6. Rakstu mērķauditorija

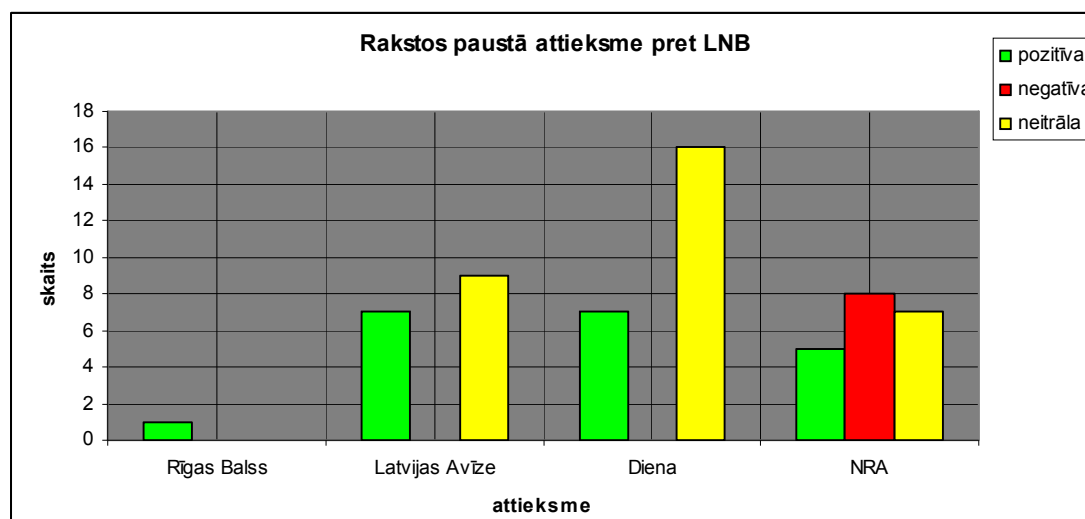
Izpētot publikācijas, autore secina, ka publikācijās kā to mērķauditorija dominē sabiedrība – tā tiek informēta par dažādiem jautājumiem, saistībā ar GP celtniecību. Tikai 6 materiāliem kā to mērķauditoriju darba autore saskata politiķus un citu institūciju (ministriju, dažādu uzraudzības iestāžu, kā arī nevalstisku organizāciju) pārstāvjus. Publikāciju mērķis ir lūgt tos kontrolēt un pievērst lielāku uzmanību procesiem, kas saistīti ar vērienīgo projektu.

38.att.

4.7. Rakstos paustā attieksme pret LNB

Izanalizējot publikācijas, autore secina, ka laikrakstos dominē neitrāla attieksme pret *Gaismas pils* celtniecību. Proti, publikāciju saturs sastāv no dažādu faktu uzskaitījuma, kas ierobežo negatīvu vai pozitīvu noskaņas veidošanu. Tomēr ir publikācijas, kuru saturs veido pozitīvu attieksmi pret ēkas būvniecību. Kā izņēmums minams laikraksts „Neatkarīgā Rīta Avīze”. Tieši šajā laikrakstā publicētajās publikācijās darba autore saskatīja negatīvu attieksmi pret *Gaismas pili*. Piemēram, 13. augustā publicēts raksts ar nosaukumu „Nacionālās bibliotēkas celtniecības uzraudzības smagie līkloči”. Raksts, pēc šī bakalaura darba autores domām, uzskatāms ne tikai par negatīvu attiecībā pret LNB, bet arī kā cinisku. Rakstā, kura autors ir Juris Paiders, minēts sekojošais - „*Gaismas pils sāk iegūt vaibstus, kas drīzāk piestāvētu tumsas varas pārņemtais vampīru un zombiju pilij*”. Rakstā runāts par faktu, ka būvkompanija SIA MERKS ir attiekusies no dalības konkursā, kā uzvara paredz īstenot ēkas celtniecību. Publikācijā minēts arī šāds teksts – „*Gaismas/Tumsas pils būvniecības konkursa noteikumi rada pamatotas bažas par tendenciozītāti un ir korupcijas šaubu ēnas pilna*”. Tāpat interesants liekas 30. oktobrī publicēts raksts – „*Latvijas Nacionālo bibliotēku par saprātīgu cenu*”. Šajā publikācijā minēti 12 argumenti, kas liecina autora negatīvo attieksmi pret LNB (pārlietu lieli finansu ieguldījumi, nepareiza vietas izvēle, kas bojā Rīgas ainavu, nepareiza galvenā arhitekta izvēle utt).

39.att.

SECINĀJUMI

Veicot visu laikrakstu publikāciju satura kop analīzi, no sākuma pētot katru laikrakstu atsevišķi, bet pēc tam salīdzinot datus, kas iegūti par visiem pētāmajiem plašsaziņas līdzekļiem, autore secina - visu laikrakstu dienaskārtībā laika periodā no 2007. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim bijusi tēma „Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība”. Visvairāk publikāciju bijušas laikrakstā „Diena” (kopumā 23 raksti), tad seko laikraksts „Neatkarīgā Rīta Avīze” (20) , aiz sevis atstājot „Latvijas Avīzi” ar 16 rakstiem. Vismazāk publikāciju – tikai viena – bijusi laikrakstā „Rīgas Balss”. Balstoties uz valsts aģentūras *Jaunie trīs brāļi* sniegto informāciju šī darba autorei, termins Latvijas Nacionālā bibliotēka 2007. gadā visos četros laikrakstos kopā minēts 348 reizes. Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība un ar to saistītie jautājumi kā publikācijas galvenā tēma bijusi 60 rakstos.

Visvairāk publikāciju laikrakstos kopumā bijis septembra mēnesī. Visbiežākie publikāciju autori – laikrakstu žurnālisti. Kā galvenie informācijas avoti visbiežāk rakstos izmantoti publiski pieejami dokumenti, kā arī v/a *Jaunie trīs brāļi* sniegtā informācija. Visizplatītākā tēma publikācijās – ar LNB jauno ēku jeb *Gaismas pili* saistītie jautājumi (tehniskais projekts, vietas izvēle), kā arī finanses, kas skar jaunās ēkas projektu un LNB projekts kopumā. Visvairāk publikāciju, kas ziņojušas par LNB projektu, definējamas kā īsas ziņas. Kā visizplatītākā publikāciju mērķauditorija – sabiedrība. Rakstu mērķis – paziņot, izskaidrot, atbildēt uz sabiedrības jautājumiem. Visbiežāk publikācijās paustā attieksme pret LNB – neitrāla.

BAKALAURA DARBA SECINĀJUMI

1. Masu medijiem, tai skaitā drukātajiem plašsaziņas līdzekļiem, piemīt dažādas funkcijas un raksturojoši lielumi, tostarp arī dienaskārtības veidošanas fenomens.
2. Minami dažādi faktori, kas ietekmē kādas tēmas iekļūšanu/neiekļūšanu masu mediju dienaskārtībā.
3. Laikraksti „Diena”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Rīgas Balss” un „Latvijas Avīze” 2007. gadā savā dienaskārtībā ir iekļāvuši tēmu „Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas celtniecība”.
4. Tēmas pasniegšanas veids, publikāciju publicēšanas biežums un to saturs laikrakstos ir atšķirīgs.
5. Visvairāk publikāciju par konkrēto tēmu bijis septembra mēnesī.
6. Visbiežāk publikāciju autori bijuši laikrakstu žurnālisti.
7. Publikācijās izmantoti dažādi informācijas avoti, tomēr visbiežāk – publiski pieejami dokumenti (atzinumi, līgumi), kā arī v/a *Jaunie trīs brāļi* sniegtā informācija.
8. Laikrakstos dominē publikācijas, kas raksturojamas kā īsas ziņas par kādu aktualitāti, saistībā ar tēmu.
9. Publikācijās izteiktā attieksme pret LNB visbiežāk definējama kā neitrāla. Izņēmums ir laikraksts „Neatkarīgā Rīta Avīze”, kura publicētajos rakstos minētā attieksme definējama kā negatīva.
10. Pirmā hipotēze tiek pierādīta – laikraksti, veidojot savu dienaskārtību, reti tajā iekļauj jautājumus, kas saistīti ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecību. Tēma tiek atspoguļota tikai gadījumos, kad notikuši kādi politiski vai ekonomiski lēmumi.
11. Otrā hipotēze tiek apgāzta - tēmas atspoguļošanas vieds un laikraksta paustā attieksme pret LNB jaunās ēkas būvniecību laikrakstos ir līdzīgs.

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Berger, A. A., (2000). *Media and Communication Research Method: an Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. London: Sage Publications.
2. Berger, A.A.; (2003). *Media& Society. A critical perspective*. London: Roeman & Littlefield publishers.
3. Dearing, J. W., Rogers, E. M. (1996). *Communication Concepts , Agenda-Setting*. London: Thousand Oaks.
4. Devereux, E.,(2003). *Understanding the Media*. London: Sage Publications.
5. Littlejohn, W.S.; (2002). *Theories of Human Communication. Seventh Edition*. New Mexico: Wadsworth
6. Luhmann, N.; (2000). *The Reality of the Mass Media*. London: Sage Publications.
7. McCombs, M.E., Shaw, D. L. (1998). *The Agenda – Setting Function of Mass Media. In: Approaches to Media*. New York.
8. McCombs, M. (2004). *Setting the agenda. The mass media and public opinion*. London: Sage Publications.
9. McQuail, D. Windahl, S .;(1993) *Communication models for the study of mass communications 2 ed London: New York Longman Prentice Hall*
10. Weber, R. (1990). *Basic Content Analysis*. London: Sage Publications.
11. Rudin, R.; (2002). *An introduction to Journalism. Essential techniques and background knowledge*. London: Focal Press.
12. Riffe, D., Lacy, S., Fico, F.G. (2000). *Analyzing media messages using Quantitative Content analysis in Research*. London, Lawrence Erlbaum associates publishers.
13. Shoemaker P.J, Reese, S. D.(1996) *Mediating the message: theories of influences on mass media content*. 2 ed NY: White Plains, Longman.

Interneta resursi:

[http:// www.likumi.lv](http://www.likumi.lv)

<http://writing.colostate.edu/guides/research/content/>

Preses izdevumi:

Laikraksts „Diena” – publikācijas no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim.

Laikraksts „Latvijas Avīze” - publikācijas no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim.

Laikraksts „Neatkarīgā Rīta Avīze” - publikācijas no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim.

Laikraksts „Rīgas Balss” - publikācijas no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim.

PIELIKUMS

Bakalaura darbs „Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecības problemātika latviešu valodā iznākošos laikrakstos (2007)” izstrādāts LU Sociālo zinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autore: Agnese Meiere

/Agnese Meiere/ 26.05.2008.

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: lektors Rolands Tjarve

/ Rolands Tjarve/ 26.05.2008.

Recenzente: asoc. prof. Inta Brikše

Darbs iesniegts Komunikācijas studiju nodaļā 26. 05. 2008.

Metodiķe: Ieva Griķe

/ Ieva Griķe/ 25.05.2008.

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījumu komisijas sēdē

Vērtējums:

Komisijas sekretārs: